Opin Ovi Pirkanmaa
Loppuraportti 1.9.2008 – 30.6.2012

1. TAUSTATIEDOT

Projektin nimi	OPIN OVI PIRKANMAA
Projektikoodi	S10295
Ohjelma	Manner-Suomen ESR-ohjelma
Toimintalinja	3: Työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis-, innovaatio- ja palvelujärjestelmien kehittäminen / Osuvuutta ja kysyntälähtöisyyttä aikuisohjaukseen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen kehittämisohjelmalla
Ohjelman osio	Valtakunnallinen osio
Projektin suunnitelman mukainen kestoaika	1.9.2008 – 30.06.2012
Projektin päävastuuviranomainen	Etelä-Suomen Lääninhallitus
Projektia hallinnoiva organisaatio	Tampereen Aikuiskoulutuskeskus
Projektipäällikkö	Maija Pekkanen
Puhelinnumero	044-7906376
Postiosoite	PL 15, 33821 Tampere

4. PROJEKTIN LÄHTÖKOHTA, TAVOITTEET JA KOHDERYHMÄ

Lähtökohta

Euroopan Unionin eri foorumeilla on todettu jo 2000 -luvun alkupuolelta lähtien elinikäisen oppimisen ja sitä tukevien ohjauspalvelujen merkitys työelämän kehittämisen välineenä. Ohjauspalvelujen kehittäminen ja palvelujen tehostaminen on EU:ssa todettu yhdeksi vahvaksi keinoksi vastata työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmiin ja rakennetyöttömyyden torjuntaan. Sama haaste todettiin myös kansallisessa koulutuksen kehittämissuunnitelmassa 2007 - 2012, jossa otettiin kantaa aikuiskoulutuksen laadun, osuvuuden ja tehokkuuden parantamiseen.

Elinikäisen oppimisen tukeminen ja aikuisille suunnattujen ohjauspalvelujen kehittäminen nousivatkin tärkeiksi työ- ja koulutuspoliittisiksi keinoiksi, joiden avulla pyritään vastaamaan entistä tehokkaammin tulevaisuuden työelämän muutoksiin. Valtakunnallinen kehittämisohjelma Osuvuutta ja kysyntälähtöisyyttä aikuisopiskelun tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluihin (2007 - 2013) laadittiin vastaamaan työelämän ja aikuisopiskelijoiden tarpeisiin saada riittävää opiskelua ja osaamisen kehittämistä tukevaa palvelua ja ohjausta. Kehittämisohjelman tavoitteena oli turvata tasalaatuisia ja helposti saatavilla olevia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja niin ura- ja koulutusvalintatilanteessa oleville aikuisille kuin myös yrityksille osaamisen johtamisen tueksi. Työelämässä ongelmallisiksi asioiksi ilmenivät erityisesti työvoiman ikärakenteesta johtuvat rekrytointivaikeudet sekä ammattitaitoisen työvoiman puute.

Aikuisten ohjauspalvelut, samoin kuin myös yrityksille suunnatut palvelut, ovat hyvin hajallaan monen toimijan alaisuudessa. Yrityksissä henkilöstön kehittäminen ja koulutus koettiin yhdeksi tärkeimmistä kehittämistarpeista ja yritykset kaipasivatkin tuekseen tietoa osaamisen arvioinnista ja kehittämisestä esim. ohjauksen uusien toimintamallien avulla. Toiveena oli, että ohjauksellinen työ kytkettäisiin yhä keskeisemmäksi osaksi työelämän muutosten hallintaa ja yksilöllisten ja joustavien opintopolkujen suunnittelemisen tueksi. Aikuisten tiedonkäsittelytavat ovat erilaisia ja he tarvitsevat erilaista tietoa, ohjausta ja apua sekä katkeamatonta ohjausta urasuunnitteluun, koulutuksen ja tutkinnon valintaan sekä työelämään siirtymiseen.

Opin Ovi Pirkanmaa -projektin suunnitteluvaiheessa todettiin, että yrityksiä ja aikuisia paremmin palvelevien ohjaustuotteiden ja -mallien kehittäminen vaatii alueellisesti yhä tiiviimpää yhteistyötä eri toimijoiden (oppilaitokset, työvoimahallinto, yritykset, kolmas sektori ym.) kesken ja verkostomaista toimintaa tasalaatuisen palvelun rakentamiseksi. Verkoston ja projektissa kehitettävien innovatiivisten palvelujen avulla ohjaus voidaan tarjota entistä tehokkaammin monimuotoisille kohderyhmille eri puolilla Pirkanmaata.

Projektin tavoitteet

Opin Ovi Pirkanmaa -projekti oli osa valtakunnallista kehittämisohjelmaa ja projektin yleistavoitteena oli kehittää Pirkanmaan alueella asiakaslähtöisen aikuisohjauksen kokonaispalveluja verkostoituvana, moniammatillisena ja poikkihallinnollisena yhteistyönä. Opin Ovi Pirkanmaa -hanke käynnistyi 1.9.2008 suullisella päätöksellä, jonka jälkeen projektihakemusta täsmennettiin rahoittajan kanssa käydyn palaverin pojalta ja projektipäätös hyväksyttiin 15.10.2008. Projekti- ja rahoituspäätöksiä tarkennettiin 2009 ja projektille myönnettiin lisärahoitusta, joka mahdollisti kokoaikaisen projektityöntekijän palkkaamisen. Toisen kerran muutoksia tehtiin 2011, jolloin projektin toimintaa jatkettiin puolella vuodella, 30.6.2012 saakka.

Projektin tavoitteena oli monihallinnollisen yhteistyöverkoston luominen ja Pirkanmaan aikuisohjausstrategian laatiminen. Tavoitteena oli koota eriasteisten oppilaitosten, työvoimahallinnon, yritysten ja kolmannen sektorin ohjauksen ammattilaisten verkosto, jonka toiminta tulisi jatkumaan projektin päättyä. Tavoitteena oli kehittää, kokeilla ja vakiinnuttaa neuvonnan, ohjauksen, osaamisen kartoittamisen sekä henkilökohtaistamisen hyviä pirkanmaalaisia käytäntöjä, toimintatapoja ja -malleja.

Projektin tavoitteena oli myös kehittää ja testata pirkanmaalainen neuvonnan ja ohjauksen palvelupiste, joka alueen laajuuden vuoksi oli pyörillä kulkeva "Opin Ovi"- auto. Liikkuva palvelupiste tarvittiin, jotta voitiin tuottaa lisäarvoa olemassa oleviin tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluihin. Tällä mallilla pyrittiin tavoittamaan joustavasti niin aikuiset kuin yritykset Pirkanmaan eri puolilta.

Lisäksi tavoitteena oli kehittää verkkotiedotusta mm. toimittamalla Opin Ovi -lehteä, jolloin aikuisten, yritysten ja toimijoiden tiedonsaanti ohjauksen ja koulutuksen kentältä helpottuisi.

Syksyllä 2011 Kuntoutussäätiön toteuttamassa itsearviointikyselyssä projektin verkostotoimijoiden ja ohjausryhmän jäsenten edustajat sekä projektin työntekijät arvioivat projektin tavoitteiden toteutumista. Arvioinnissa todettiin, että projekti on edennyt asetettujen tavoitteiden suuntaisesti (ka 3,4/4) ja projekti on saavuttanut arviointihetkeen mennessä hyvin sille asetetut tavoitteet (ka 3,1/4).

Projektin tavoitteiden mukaisesti projektin tuloksena

- laadittiin Pirkanmaan aikuisohjausstrategia
- vakiinnutettiin Pirkanmaalle ohjauksen ammattilaisten verkosto, joka vastaa alueellisesti aikuisten ohjauksen kehittämisestä ja strategisista linjauksista
- kehitettiin ja toteutettiin ohjauksen ja neuvonnan hyviä käytäntöjä, toimintatapoja sekä malleja työvoimahallinnossa, oppilaitoksissa, yrityksissä ja kolmannella sektorilla toimiville ohjauksen ammattilaisille
- aloitettiin ohjauksen liikkuvan palvelupisteen (Opin Ovi -auto) toiminnan vakiinnuttamistoimenpiteet
- vahvistettiin projektissa toimivien aikuisohjauksen ammattilaisten ohjausosaamista yhteistyössä STUDIO- ja ERKKERI -projektien kanssa järjestettyjen Pirkanmaalle räätälöityjen ja valtakunnallisesti toteutettujen koulutusten avulla.
- vahvistettiin projektissa toimivien verkosto-osaamista ja osallistuminen valtakunnalliseen elinikäisen ohjauksen kehittämistyöhön lisääntyi
- tehostettiin verkkotiedotusta toimittamalla sähköistä kolme kertaa vuodessa ilmestynyttä Opin Ovi -lehteä

Projektin välillisenä tuloksena projektissa kehitettyjen ohjauspalvelujen avulla pirkanmaalaisille aikuisille annettiin tietoa, neuvoa ja ohjausta, jotta he löytävät sopivimmat koulutukset ja mahdollisuudet työelämässä. Lisäksi lähinnä Opin Ovi -auton palveluna kartoitettiin pirkanmaalaisten pk-yritysten osaamisen kehittämistarpeita ja projektin verkosto-organisaatioiden asiantuntijuutta hyödyntäen niihin vastattiin.

Kohderyhmä

Projektin kohderyhmänä oli Pirkanmaan alueen ammatillista toisen asteen tutkintotavoitteista koulutusta, ammattikorkeakoulutasoista koulutusta, jatko- ja täydennyskoulutusta sekä vapaan sivistystyön piiriin kuuluvaa koulutusta järjestävissä aikuiskoulutusorganisaatioissa, työvoimatoimistoissa, yrityksissä ja kolmannella sektorilla toimivat aikuisohjauksen ammattilaiset.

Verkosto koottiin Pirkanmaan Noste -hankkeen ja 1.5.2008 alkaneen AIKO -foorumin verkostojen pohjalta. Projektin loppuvaiheessa verkostoon kuului 40 organisaatiota. Projektin kehittämistoimintaan, kehittämistiimeihin, työseminaareihin ja alueellisiin seminaareihin, osallistuneiden yhteismäärä oli 1217 henkilöä. Projektin välillisenä kohderyhmänä olivat uravalinta- ja ammatinvaihtotilanteessa olevat työttömät ja työttömyysuhan alaiset henkilöt sekä Pirkanmaan alueen pk-yritykset ja näissä yrityksissä työskentelevät henkilöt. Projektin toiminnan aikana tietoa, neuvontaa ja ohjausta sai yhteensä 2261 henkilöasiakasta ja 138 yritystä.

Projektin koko toiminnan aikana on kehittämistyöhön, tiedotustilaisuuksiin, henkilö- ja yritysasiakkaiksi, projektiin ja autoon tutustujiksi jne. kirjattu yhteensä 5482 osallistujaa.

5. PROJEKTIN TOTEUTUS JA YHTEISTYÖ

Projektin toteutus; alueellinen yhteistyö

Yhteistyöverkostoon kuului projektin alkaessa 35 ja toiminnan loppuvaiheessa 40 organisaatiota. Verkosto koostui aikuiskoulutusta järjestävistä oppilaitoksista (toisen asteen koulutus, ammattikorkeakoulu, vapaa sivistystyö, yliopiston täydennyskoulutus, kesäyliopisto), työ- ja elinkeinohallinnosta, oppisopimuskeskuksesta, elinkeinoelämää ja yrityksiä palvelevista järjestöistä, työmarkkinajärjestöistä sekä kolmanteen sektoriin kuuluvista organisaatioista. Toiminnan edetessä verkosto laajeni 40 organisaatioon, muutama organisaatio ilmoitti jäävänsä pois verkostosta ja uusia organisaatioita tuli tilalle.

Verkosto rakentui siten, että kukin verkosto-organisaatio nimesi projektiin yhdyshenkilön, jonka tehtävänä oli taas tiedottaa projektissa kehitettävistä asioista, tilaisuuksista ja tapahtumista oman organisaationsa sisällä. Yhdyshenkilöiden lisäksi projektin tapahtumiin, tilaisuuksiin ja myös kehittämistyöhön osallistui myös muita verkostotoimijoita eri organisaatioista. Koko projektin elinkaaren ajan erisuuruisella panoksella toiminnassa oli mukana yhteensä 238 henkilöä. Todellisuudessa toimijoiden joukko on huomattavasti suurempi, kun huomioidaan eri organisaatioiden sisällä tapahtunut Opin Ovi -toimintaan liittyvä kehittämistyö.

Projektin ohjausryhmä kokoontui yhteensä 14 kertaa, joiden lisäksi järjestettiin kaksi sähköpostikokousta. Vuoden 2009 alussa ohjausryhmän kokoonpanoa laajennettiin ja ohjausryhmä toimi vuoden 2011 loppuun saakka Oma Ovi ja Opin Ovi Pirkanmaa -projektien yhteisenä ohjausryhmänä.

Projektille perustettiin syksyllä 2008 kehittämisryhmä, joka kokoontui yhteensä 6 kertaa. Ryhmän kokoonpanoa laajennettiin ja tarkennettiin 2009 syksyllä Aikuisohjauksen asiantuntijaryhmäksi. Tämä ryhmä työsti Pirkanmaan aikuisohjausstrategian vuosina 2010 - 2011.

Opin Ovi Pirkanmaa-projektin tavoitteena oli moniammatillisena ja poikkihallinnollisena verkostoyhteistyönä kehittää Pirkanmaan tieto- neuvonta- ja ohjauspalveluja pirkanmaalaisten aikuisten ja yritysten tarpeisiin. Tämä kehittämistyö aloitettiin teemahaastatteluilla, joiden tarkoituksena oli kartoittaa verkosto-organisaatioiden nykyisiä neuvonta- ja ohjauskäytäntöjä sekä kehittämisen painopistealueita. Käytännössä teemahaastattelut tapahtuivat siten, että projektipäällikkö otti yhteyttä kaikkien verkostossa mukanaolevien organisaatioiden yhdyshenkilöihin, jotka kokosivat organisaatiostaan avainhenkilöitä etukäteen sovittuun teemahaastatteluun. Haastattelut suoritettiin 32 organisaatiossa kevään 2009 aikana. Haastatteluihin osallistui yhteensä 66 henkilöä ja yksi haastattelutapahtuma kesti keskimäärin 2-3 tuntia.

Teemahaastattelujen tuloksia ja niiden pohjalta esiin nousseita kehittämisen painopistealueita käsiteltiin kahdessa ensimmäisessä työseminaarissa. Näissä seminaareissa laadittiin kehittämisen visiot, tavoitteet ja toimintamallit. Kehittämisen painopisteet tiivistettiin seuraavasti:

- ”Yhden luukun” periaatteen toteutuminen Pirkanmaalla
- Työelämäohjaus ja työelämäyhteistyön kehittäminen
- Opin Ovi -auton toiminnan kehittäminen ja toiminnan vakiinnuttaminen
- Alueellisen aikuisohjauksen asiantuntijaryhmän perustaminen ja aikuisohjausstrategian laatiminen

Kehittämistyön toimintamalleiksi vakiintui neljä kertaa vuodessa järjestettävät työseminaarit, kehittämisen painopisteiden pohjalta perustetut neljä kehittämistiimiä sekä kerran vuodessa toteutettu alueellinen seminaari. Kehittämistiimit ja niiden tehtävät olivat

Aikuisohjauksen asiantuntijaryhmän tehtävänä oli laatia Pirkanmaan aikuisohjausstrategia. Asiantuntijaryhmä kokoontui yhteensä 13 kertaa ja strategiatyö saatiin päätökseen 26.11.2011.
Ohjaus työelämässä -kehittämistiimin tehtävänä oli kehittää uusia menetelmiä ja toimintatapoja työelämäyhteistyön ja yrityksissä tapahtuvan ohjauspalvelujen kehittämiseen. Projektin toiminnan aikana tiimi kokoontui yhteensä 17 kertaa, viimeinen kokous pidettiin 9.9.2011. Tiimin ideoimana järjestettiin syksyllä 2010 neljä yrityksille suunnattua Vauhtia uuteen nousuun -tapahtumaa Pohjois-Pirkanmaalla.
Yhden luukun periaate -kehittämistiimin tehtävänä oli pohtia sitä, millä keinoin ja millaisin ratkaisuin tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut Pirkanmaalla saadaan kaikkien aikuisten ulottuville mahdollisimman tasalaatuisina ja ns. yhden luukun periaatteella. Projektin toiminnan aikana tiimi kokoontui yhteensä 29 kertaa. Tiimi järjesti ja organisoi lukuisia henkilöasiakkaille suunnattuja tapahtumia sekä kehitti idean sähköisestä asiantuntijaverkostosta, jota projektin jälkeen on lähdetty toteuttamaan erillisenä ESR -hankkeena.
Opin Ovi -auto -kehittämistiimin tehtävänä oli toimia projektityöntekijä Pertti Nurmen tukena suunnittelemassa Opin Ovi -auton toimintaa Pirkanmaan alueella. Kehittämistiimi koottiin siten, että kokoonpano edusti mahdollisimman laajasti Pirkanmaan eri alueita. Tiimi kokoontui 6 kertaa. Yhteyttä tiimiin ja tiimin yksittäisiin jäseniin pidettiin myös sähköpostin ja puhelimen välityksellä. Tiimin jäsenten asiantuntemusta hyödynnettiin myös kutsumalla heitä mukaan asiantuntijoiksi Opin Ovi -autoon ns. ”kenttätyöhön”.

Tapahtumat

Projektin toiminnan aikana verkostoyhteistyönä järjestettiin lukuisia sekä henkilöasiakkaille että yritysasiakkaille suunnattuja tapahtumia. Henkilöasiakkaille suunnatuiksi tapahtumiksi vakiintuivat kerran vuodessa keväällä järjestettävä Aikuiskoulutuksen neuvontapistetapahtuma, syksyisin järjestettävä Ammatinvaihto Keskustorilla -tapahtuma sekä joka kuukauden toinen tiistai-iltapäivä yhteistyössä Tampereen TE -toimiston kanssa järjestettävät KoulutusalaBuffet -tilaisuudet. Tapahtumat järjestettiin yhteistyössä muiden alueella toimivien opin ovi -hankkeiden, Oma Ovi -projektin (1.1.2009 - 31.12.2011) ja Opin Ovi Etelä-Pirkanmaa -projektin (1.7.2008 - 31.12.2012)

kanssa. Lisäksi Ammatinvaihto Keskustorilla -tapahtuman järjestelyissä ja toteutuksessa on ollut mukana myös Työvoima Liikkeelle Pirkanmaalla -hanke (1.10.2008 -31.12.3013).

Syksyisin valtakunnallisesti toteutettavien Aikuisopiskelijan viikon (2009 ja 2010) sekä Elinikäisen oppimisen ja ohjauksen viikon (2011) aikana järjestettiin yhteistyössä alueen muiden opin ovi -hankkeiden kanssa yhteistyössä erilaisia tapahtumia ja tempauksia.

Yrityksille suunnattuja Vauhtia uuteen nousuun -tapahtumia toteutettiin vuoden 2010 syksyllä yhteensä neljä, Mäntässä, Virroilla, Parkanossa ja Orivedellä. Tapahtumat järjestettiin yhteistyössä TyöTae -projektin, Pirkanmaan ELY -keskuksen sekä alueellisten TE -toimistojen kanssa. Näihin tapahtumiin osallistui yhteensä 66 yritystä, 46 yritystoiminnasta kiinnostunutta henkilöä sekä 25 - 43 verkostoyhteistyökumppania. Lisäksi Kurussa järjestettiin kotityöpalvelualoista kiinnostuneille ja alan yrittäjille vastaavanlainen tapahtuma yhteistyössä POKE (Pirkanmaan osaamislähtöinen kilpailuetu) -hankkeen kanssa. Tähän tilaisuuteen osallistui yhteensä 33 henkilöä.

Projektin alusta lähtien yhteistyö käynnistyi AIKO -foorumin kanssa ja jatkui koko projektin toiminnan ajan. Opin Ovi Pirkanmaa -projektin verkosto koottiin AIKO -foorumin ja aikaisemmin toimineen PiNoste -verkoston pohjalta. Projektipäällikkö ja myös useat verkostotoimijat osallistuivat aktiivisesti AIKO -foorumin foorumitapaamisiin ja Pirkanmaan aikuiskoulutuksen toimenpideohjelman laadintaa varten perustettujen työryhmien työhön. Lisäksi hankkeiden projektipäälliköt pitivät keskinäisiä palavereitaan, joissa pyrittiin projekteissa tapahtuvaa kehittämistyötä nivomaan yhteen. Syksyllä 2011 järjestettiin yhteistyössä kolme verkostotapaamista, Kohti yhteistä verkostotoimintaa - kuinka parhaiten yhdessä vastaamme muuttuvan työelämän osaamistarpeisiin. Verkostotapaamisten tavoitteena oli paitsi yhteisen verkostoyhteistyömallin löytäminen myös Pirkanmaan aikuiskoulutuksen toimenpideohjelmaan ja Pirkanmaan aikuisohjausstrategiaan sitoutuminen. Opin Ovi Pirkanmaa -projektin ja AIKO -foorumin yhteinen päätösseminaari, Osaava ja oppiva Pirkanmaa 2025 - yhteistyön voimalla tulevaisuuteen, pidettiin 3.5.2012.

Opin Ovi Pirkanmaa -projekti on verkostoitunut alueen muiden työvoiman saatavuutta, työllistymistä ja ohjaustoimintaa kehittävien hankkeiden kanssa. ProjektiVerkostolla on ollut yhteisiä tapaamisia 2-3 kertaa vuodessa. Tapaamisissa on kerrottu kussakin projektissa kehitetyistä hyvistä käytännöistä sekä ideoitu ja kehitetty projektien välistä yhteistyötä. Lisäksi ProjektiVerkoston edustajat ovat osallistuneet Opin Ovi Pirkanmaa -projektin työseminaareihin ja ovat olleet jäseninä kehittämistiimeissä.

Seminaarit

Projektissa tapahtuva kehittämistyötä tehtiin ja verkostoitumista edistettiin paitsi kehittämistiimeissä myös keskimäärin neljä kertaa vuodessa järjestetyissä työseminaareissa sekä kerran vuodessa pidetyissä alueellisissa seminaareissa. Seminaarit pyrittiin suunnittelemaan siten, että ne yhdessä muodostivat projektin tavoitteiden saavuttamisen kannalta prosessimaisen työskentelykokonaisuuden.

Työseminaareja järjestettiin yhteensä 10:

23.4.2009 Teemahaastattelun satoa ja kehittämistyön käynnistäminen
25.5.2009 Toimintasuunnitelman laatiminen kehittämistyölle: kehittämisen painopisteet
26.8.2009 Opin Ovi Pirkanmaa osana valtakunnallista kehittämisohjelmaa
28.9.2009 Valtakunnallisen kehittämisohjelman strategia Opin Ovi Pirkanmaa -projektissa
25.3.2010 Jokaisen ääni kuuluviin kehittämistyössä
26.5.2010 Sähköiset ohjaus- ja neuvontapalvelut
26.8.2010 Verkostoyhteistyön solmut ja rusetit
6.10.2010 Verkostotoimijasta muutosagentiksi
24.3.2011 Verkostotyön puintitalkoot I
19.5.2011 Verkostotyön puintitalkoot II

Työseminaareihin osallistujien määrät vaihtelivat 17 - 32 verkostotoimijan välillä.

Alueellisia seminaareja järjestettiin viisi:

13.11.2008 Projektin aloitusseminaari
11.11.2009 Ohjaus aikuisen tukena
11.11.2010 Elinikäinen oppiminen ja ohjaus
11.11.2011 Yhteistyön avaimet ohjauksessa (yhteistyössä Oma Ovi -projektin kanssa)
3.5.2012 Osaava ja oppiva Pirkanmaa 2025 - yhteistyön voimalla tulevaisuuteen (yhteistyössä AIKO -foorumin kanssa, päätösseminaari)

Alueellisiin seminaareihin osallistui 38 - 78 verkostotoimijaa.

Yhteistyössä AIKO -foorumin kanssa järjestettiin kolme verkostotapaamista, Kohti yhteistä verkostotoimintaa - kuinka parhaiten yhdessä vastaamme muuttuvan työelämän osaamistarpeisiin: 8.9.2011, 11.10.2011 ja 22.11.2011. Näihin tilaisuuksiin osallistui 37 - 47 verkostotoimijaa.

Ohjaajien verkosto

Yhden luukun periaate -kehittämistiimissä ideoitiin ohjaajien verkostoitumista ja yhden luukun periaatteella toteutettavaa ohjaustyötä edistävää sähköistä asiantuntijaverkostoa. Kevään 2010 aikana koottiin ohjaajien verkosto pohjaksi tälle kehittämistyölle. Ohjaajien verkostossa on mukana 19 verkosto-organisaatiosta yhteensä 31 neuvonta- ja ohjausalan asiantuntijaa. Verkosto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa vuorotellen eri organisaatioissa. Projektin toiminnan aikana verkosto kokoontui kolme kertaa. Projektin aikaiseksi verkoston yhteiseksi työkaluksi luotiin wiki-pohjainen toimintaympäristö (http://asiantuntijaverkosto.pbworks.com)

Verkosto-organisaatioiden kesken sovittiin, että Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä haki rahoitusta erilliselle ESR -hankkeelle ja Pirkanmaan ELY -keskus myönsi rahoituksen. Tätä sähköistä asiantuntijaverkostoa kehittävän AVOIN -hankkeen toimintakausi on 1.12.2011 - 31.12.2013.

Opin Ovi-auto

Opin Ovi -auto aloitti toimintansa 1.1.2010 ja virallinen starttaustapahtuma pidettiin 8.2.2010 Tampereen Keskustorilla. Tapahtumassa auton saattelivat matkaan mm. kansanedustajat Jukka Gustafsson, Mikko Alatalo sekä kaupungin apulaispormestari Perttu Pesä ja SAK:n aluetoiminnan päällikkö Teuvo Pernu.

Opin Ovi -auton toimintamuodoiksi ovat projektin aikana vakiintuneet ryhmätapaamiset, yksilötapaamiset, yrityskäynnit sekä erilaisiin henkilö- ja yritysasiakkaille suunnattuihin tapahtumiin ja tempauksiin osallistuminen. Auto on ollut mukana myös erilaisissa ns. suurelle yleisölle vuosittain eri puolilla Pirkanmaata järjestetyissä tapahtumissa, kuten esim. Tesoma -päivät, Sata-Häme Soi -tapahtumat, Tampereen kuukausimarkkinat, Vilppulan ja Kangasalan kevätmarkkinat, Kuhmalahden maalaismarkkinat, Rekry -messut, Kuntamarkkinat ja Finclean -messut.

Auton ohjausmalli perustuu verkoston asiantuntijuuteen. Projektityöntekijä Pertti Nurmi toimii Opin Ovi -autossa pääasiallisena neuvojana/ohjaajana, mutta aina mahdollisuuksien mukaan eri tilaisuuksiin on kutsuttu mukaan verkoston asiantuntijoita TE -toimistoista, oppilaitoksista, yrittäjäjärjestöistä, kolmannelta sektorilta jne. Näin Opin Ovi Pirkanmaa -projektin koko laajan toimijaverkon asiantuntijuus on ollut Opin Ovi -auton käytössä.

Opin Ovi -autossa on neuvontaa ja/tai ohjausta saanut 1457 henkilöasiakasta, 138 yritysasiakasta ja tietoa (esite ja lyhyt käynti) Opin Ovi -auton palveluista on viety 44 yritykselle. Lisäksi auton toimintaan on käynyt tutustumassa 713 yhteistyökumppania ja vierailijaa.

Ryhmätapaamisten kautta tieto-, neuvonta- ja/tai ohjauspalvelua on saanut yhteensä 804 henkilöä. Ryhmätapaamiset ovat olleet esim. TE -toimistojen ja koulutusten järjestäjien järjestämiä työnhakuryhmiä, eri paikkakuntien työttömien järjestöjen järjestämiä ryhmätapaamisia ja ns. ohjaavia koulutuksia. Ryhmätapaamisten jälkeen jokaisella ryhmän jäsenellä on ollut myös mahdollisuus jäädä tilaisuuden jälkeen yksilökeskusteluun. Lisäksi järjestettiin yksi videoneuvottelutilaisuus, jossa yliopisto- ja ammattikorkeakouluopinnoista kiinnostuneet henkilöt Virroilta, Parkanosta ja Mänttä-Vilppulasta saivat keskustella Tampereen yliopiston ja Tampereen ammattikorkeakoulun asiantuntijoiden kanssa. Tähän tilaisuuteen osallistui 21 koulutuksesta kiinnostunutta henkilöä.

Opin Ovi -auto on ollut asiakkaiden tavoitettavissa eri tapahtumissa, kirjastojen, kauppojen, TE -toimistojen jne. edustalla. Näistä tilaisuuksista on ilmoitettu eri paikkakuntien lehdissä. Auto osallistui myös Pirkanmaan palvelualojen ammattiliito PAMin Häme-Pirkanmaan alueella järjestämään Opin Ovi -teemaviikkoon 5. - 9.3.2012. Teemaviikon aikana auton palvelut olivat asiakkaiden saatavilla Parkanossa, Ikaalisissa, Hämeenlinnassa, Forssassa, Tampereella, Nokialla, Valkeakoskella ja Akaassa.

Elinikäisen oppimisen ja ohjauksen viikolla syksyllä 2011 toteutettiin Opin Ovi -auto pitkin Pirkanmaata -tapahtuma, jolloin auto vieraili koko viikon ajan 8 eri paikkakunnalla ja viikon aikana tavoitettiin yhteensä 117 asiakasta.

Opin Ovi -auton asiakasluvut perustuvat ryhmätapaamisten yhteydessä kerättyihin osallistujalistoihin ja yksilöllisten ohjaus/neuvontatapaamisten yhteydessä pyydettyihin vieraskirjamerkintöihin. Kaikki autossa kävijät eivät ole kirjanneet nimeään Opin Ovi -auton vieraskirjaan, ainoastaan ne, jotka ovat saaneet eripituista yksilöllistä neuvontaa/ohjausta. Joillekin kävijöille on riittänyt ainoastaan esitteen haku ja muutaman sanan vaihto. Auton todellinen kävijämäärä on siis suurempi kuin ed. luvut yhteensä. Pelkästään Ammatinvaihto Keskustorilla -tapahtumissa arvioiden mukaan kävi yhteensä 600 -700 henkilöä, joista suurin osa tuli tapahtumaan Opin Ovi -auton kautta. Näistä tilaisuuksista ei tapahtuman luonteen vuoksi saatu vieraskirjamerkintöjä.

Opin Ovi -auton toiminta-alue on koko Pirkanmaa lukuun ottamatta Etelä-Pirkanmaata, jossa on oma opin ovi -hankkeensa. Projektin toiminnan aikana auto on tosin vieraillut yhteistyökumppaneiden pyynnöstä myös Etelä-Pirkanmaan kunnissa. Käyntejä eri paikkakunnilla on ollut yhteensä 269, joihin sisältyy erilaisissa yksilö- ja ryhmätapaamisia sekä yrityskäyntejä. Ajokilometrejä on kertynyt yhteensä 38 949 km.

Käynnit jakaantuvat Pirkanmaan kuntien kesken seuraavasti:

Tampere-Nokia-Pirkkala	58	käyntikertaa
Mänttä-Vilppula	35	käyntikertaa
Orivesi	26	käyntikertaa
Kangasala, Kuhmalahti	26	käyntikertaa
Lempäälä	21	käyntikertaa
Virrat	20	käyntikertaa
Parkano	14	käyntikertaa
Ylöjärvi-Kuru	9	käyntikertaa
Ruovesi	9	käyntikertaa
Valkeakoski	9	käyntikertaa
Akaa, Toijala, Kylmäkoski	9	käyntikerta
Kihniö	7	käyntikertaa
Ikaalinen	6	käyntikertaa
Hämeenkyrö, Kyröskoski	5	käyntikertaa
Urjala	5	käyntikertaa
Pälkäne	4	käyntikertaa
Juupajoki	3	käyntikertaa
Sastamala	2	käyntikerta
Vesilahti	1	käyntikertaa

Lisäksi auto on vieraillut Lahdessa, Helsingissä, Kuopiossa, Vaasassa, Turussa ja Jyväskylässä lähinnä valtakunnallisten opin ovi -hankkeiden järjestämissä tilaisuuksissa sekä Forssassa, Hämeenlinnassa ja Hämeen panssariprikaatissa Parolannummella.
Auton ajokalenteria on päivitetty jatkuvasti ja se on nähtävissä www.opinovi.fi/auto -sivustolla.

Projektin toiminnan aikana on toteutettu myös henkilökohtaisia yrityksille ja yrittäjille suunnattua ohjausta ja neuvontaa. Tapaamisten yhteydessä on kartoitettu yritysten nykyisiä ja tulevaisuuteen suuntaavia kehittämistarpeita ja kaikkiin akuutteihin tarpeisiin on lähdetty vastaamaan välittömästi. Opin Ovi -auton palvelut ovat toimineet yrittäjien ja kehittämis- ja koulutuspalveluja tuottavien organisaatioiden välisenä linkkinä. Yritysten välittöminä kehittämistarpeina olivat mm. rekrytointitarpeet sekä rekrytointikoulutusten järjestäminen, oppisopimustyöntekijän palkkaaminen, henkilöstön ammatillisen täydennyskoulutuksen tarve tai muu henkilöstölle järjestettävä koulutus, toiminnan laajentamiseen liittyvät asiat, yritysten verkostoitumiseen liittyvät tarpeet sekä yrittäjän itsensä kouluttautuminen. Näihin kaikkiin tarpeisiin Opin Ovi -auton palvelujen kautta on löytynyt ratkaisu. Neuvonta ja ohjaus on ollut asiakaslähtöistä ja yrittäjä on voinut vapaasti valita parhaiten omiin tarpeisiinsa soveltuvan yhteistyökumppanin.

Yrityskäyntien lisäksi Opin Ovi -auto on tavoittanut yritysasiakkaita osallistumalla Pirkanmaan yrittäjät ry:n eri paikkakunnilla järjestämiin yritysiltoihin ja muihin tilaisuuksiin. Lisäksi kahden suurehkon pirkanmaalaisen YT-neuvottelutilanteessa olleen pirkanmaalaisen yrityksen kanssa järjestettiin yhteistyössä henkilöstön ura- ja kouluttautumistarpeiden kartoitusta, toinen Tampereella ja toinen Urjalassa. Tampereella yrityksen henkilökunnalle tietoa, neuvoa ja ohjausta antoivat myös Tampereen ammattikorkeakoulun ja Tampereen teknillisen yliopiston asiantuntijat. Urjalassa yrityksen henkilökunnan henkilökohtaisia haastatteluja tehtiin yhteistyössä Opin Ovi Etelä-Pirkanmaan kanssa.

Projektin toteutus; valtakunnallinen yhteistyö

Opin Ovi Pirkanmaa -projekti on ollut aktiivinen myös valtakunnan tason kehittämistyössä. Projektipäällikkö on opin ovi -hankkeita koordinoivan Aikuisohjauksen koordinaatioprojektin ohjausryhmän varsinainen jäsen. Ohjausryhmä on Opin Ovi Pirkanmaa -projektin toiminnan aikana kokoontunut yhteensä 18 kertaa ja pitänyt 4 sähköpostikokousta. Ohjausryhmä työsti valtakunnallisen kehittämisohjelman strategian 2009 pohjaksi alueelliselle strategiatyölle.

Opin Ovi Pirkanmaa -projektin projektihenkilöstö ja verkosto-organisaatioiden edustajat ovat osallistuneet aktiivisesti valtakunnallisten kattohankkeiden järjestämiin tilaisuuksiin, klinikoihin, teematyöryhmien toimintaan ja koulutuksiin. Projekti oli myös esillä syksyllä 2011 valtakunnallisilla Kuntamarkkinoilla sekä Opinpaikka -tapahtumassa.

Syksyllä 2011 opetus- ja kulttuuriministeriö kutsui Opin Ovi -auton osallistumaan puolustusvoimien Kangasalla järjestämään kutsuntatilaisuuteen. Tilaisuudessa pilotoitiin viranomaisyhteistyötä ja paikalla olivat puolustusministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön lisäksi mm. sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Suomen Punainen Risti ja

Sitra. Opin Ovi -auto oli paikalla kertomassa nuorille Pirkanmaan alueen koulutusmahdollisuuksista ja autossa tietoa, neuvoa tai ohjausta sai yhteensä 48 nuorta.

Opin Ovi Pirkanmaa on verkostoinut muiden opin ovi -hankkeiden kanssa yhteisillä Opin Ovi -klinikoilla 2-3 kertaa vuodessa sekä muiden valtakunnallisten kattohankkeiden järjestämissä seminaareissa. Kuusi alueellista opin ovi -hanketta on käynyt tutustunut Opin Ovi Pirkanmaan toimintaan ja Opin Ovi Pirkanmaa on taas vastaavasti vieraillut kahdessa alueellisessa hankkeessa. Projekti oli esillä syksyllä 2011 valtakunnallisen OpinVerkko -hankkeen järjestämässä työelämän koulutusneuvojien koulutuspäivillä. Yhteistyössä Osaava Ohjaus -projektin kanssa järjestettiin Tampereella Pongaa putoava - tunnista tuen tarve -seminaari, johon osallistui tasan 100 henkilöä.

Yhteistyötä valtakunnan tason kattohankkeiden kanssa on tehty koko projektin ajan. Verkostotoimijoiden ohjaus- ja pedagogiikan osaamista on kehitetty yhteistyössä ERKKERI ja STUDIO -hankkeiden kanssa. Pirkanmaalle räätälöitiin yhteensä neljä koulutustilaisuutta: Aikuisohjauksen perusteet, Aikuiskoulutuksen uudet menetelmät, Dialogitaidolla virtaa opetukseen ja oppimiseen sekä Aikuisten ohjaus- ja neuvontatyö.

Opin Ovi Pirkanmaa, Urabaari-, OpinOvi L-U ja Varsinais-Suomen Opin Ovi -hankkeet ovat toteuttaneet yhteistyössä vuoden 2010 aikana vertaisarvioinnin ja siihen liittyvän hankekohtaisen itsearvioinnin. Vertaisarviointiraportti on luettavissa www.opinovi.fi -sivustolla. Opin Ovi -hankekokonaisuuden arvioinnista vastaavan Kuntoutussäätiön Arviointi- ja koulutusyksikkö toteutti syksyllä 2011 projektin toisen itsearvioinnin. Arviointi käsitti projektipäällikön haastattelun, projektin keskeisille verkostotoimijoille suunnatun sähköisen arviointikyselyn ja arviointityöpajan. Arvioinnin yhteenveto on ollut kaikkien verkostotoimijoiden nähtävillä projektin moodle -sivustolla.

6. JULKISUUS JA TIEDOTTAMINEN

Opin Ovi Pirkanmaa -projektin toiminnasta on tiedotettu www.opinovi.fi -sivustolla ja sähköpostitse ohjaus- ja kehittämistiimien jäsenille sekä verkosto-organisaatioiden yhdyshenkilöille. Opin Ovi -auton ajokalenteri on ollut nähtävissä www.opinovi.fi/auto -sivustolla. Kehittämistoimintaa varten on projektin ohjausryhmän ja kehittämistiimien käytössä ollut Moodle -oppimisympäristö. Tämä sivusto toimi myös projektin sisäisenä tiedotuskanavana, johon koottiin kehittämistiimien kokousten muistiot ja materiaalit sekä ohjausryhmän pöytäkirjat.

Opin Ovi Pirkanmaa -projektista, Opin Ovi -autosta sekä projektissa järjestetyistä tapahtumista on uutisoitu Pirkanmaan alueen paikallislehdissä yhteensä 25 kertaa. Lisäksi Sosiaali- ja kuntatalouslehden numerossa 2/2012 julkaistiin artikkeli projektin toiminnasta. Tampereen Radio on lähettänyt uutisohjelman Opin Ovi -auton starttaustapahtumasta, Ammatinvaihto Keskustorilla -tapahtumista sekä syksyllä 2010 Aikuisopiskelijan viikon tapahtumista.

Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistys ry:n kokoaa vuosittain rahoittamistaan hankkeista hankeraporttia Ylä-Pirkanmaan kuntien ja seutuhallinnon tiedotustarpeisiin. Opin Ovi Pirkanmaa -projekti on ollut esillä tässä hankeraportissa.
Opin Ovi Pirkanmaa -projektista ja Opin Ovi -autosta on julkaistu esittelyvideot YouTubessa Aikuisohjauksen koordinaatiohankkeen toimesta. Videot ovat nähtävissä osoitteissa http://www.youtube.com/user/opinovi?blend=4&ob=5 ja http://www.youtube.com/user/opinovi?blend=4&ob=5#p/a/u/2/-JO6J9fTGOQ .

Opin Ovi Pirkanmaa -projektin on saanut myös kansainvälistä tunnettavuutta. Projektista oli maininta 24. – 25.11.2010 Brysselissä järjestetyn Employment Week 2010 -tapahtumaan liittyvässä julkaisussa European Social Fund Programme for Mainland Finland 2007 - 2012 National Development Programmes.

Verkoston sisäisenä tiedotuskanavana Moodlen ja sähköpostin lisäksi on toiminut kolme kertaa vuodessa ilmestynyt Opin Ovi -lehti. Projektin alusta lähtien lehdestä tehtiin kolmen pirkanmaalaisen opin ovi -hankkeen yhteinen tiedotuslehti, jossa esiteltiin näiden hankkeiden hyviä käytäntöjä sekä kerrottiin ajankohtaisista ja kehittämistyöhön läheisesti liittyvistä aiheista ja tapahtumista. Lehdet jaettiin sähköpostijakeluna kaikkien kolmen opin ovi -hankkeen verkosto-organisaatioille ja julkaistiin www.opinovi.fi -sivustolla. Vuoden 2011 aikana kaikki ilmestyneet lehdet vietiin lisäksi www.issuu.com -sivustolle, joka on avoin sosiaalisen median sivusto. Siellä lehdet oli mahdollista tallentaa helposti luettaviksi nettilehdiksi ja sivusto on avoin kaikille.

Projektia ja projektissa tapahtuvaa kehittämistoimintaa on esitelty eri tilaisuuksissa seuraavasti:

Puheenvuorot:
Työllisyyskoulutusseminaari (Pirkanmaan TE -keskus), 8.9.2009, Tampere
PIRKO/Pirkanmaan Aikuisopiston johtotiimin ja ohjausalan ammattilaisten kehittämisiltapäivä, 16.3.2010, Tampere
AIKO -foorumin verkostotapahtuma, 18.3.2010, Tampere
Välityömarkkinaprojektien tapaaminen, 26.3.2010, Akaa
Kotityöpalvelualan neuvottelukunnan kokous, 11.5.2010, Tampere
Puhdistuspalvelualan neuvottelukunnan kokous, 12.5.2010, Tampere
”Muutoksista mahdollisuus”, Pirkanmaan ELY -keskuksen tapahtuma, 20.5.1010, Tampere
Sähköisten koulutusneuvonta- ja uraohjauspalvelujen kehittäminen (NUOVE) -tilaisuus, 15.9.2010, Tampereen TE -toimisto.
TAKK:ssa ”Work-based Learning in Adult Education”-kurssi, 15.10.2010, osallistujina eurooppalaisia aikuiskouluttaja 7 eri maasta.
ENO (Ennakoiva ohjaus työelämässä) -projektin seminaari, 28.10.2010,Tampere
AIKO-foorumin päätösseminaari, 25.11.2010, Tampere
Opin Ovet auki - seminaari (Päijät-Hämeen Opin ovi), Lahti 6.9.2011
Osaamisen tunnistaminen - tutkinnon suorittajan polun henkilökohtaistaminen, Jyväskylän Ammattikorkeakoulun organisoima 5 op koulutus, 13.10.2011.
Näyttötutkintomestarikoulutus (Hämeenlinnan Ammattikorkeakoulu, Ammatillinen opettajakorkeakoulu), Tampere 1.12.2011

Puheenvuorot ja näytteilleasettaja:
Opinpaikka, (Valtakunnalliset kattohankkeet), Jyväskylä 2. - 3.11.2011 (posteri esillä)
Kuntamarkkinat, (Kuntaliitto), 14. - 15.9.2011, Helsinki
Pirkanmaan Yrittäjät ry:n jäsenhuoltoilta, Nokia 7.9.2011
Pirkanmaan Yrittäjät ry:n jäsenhuoltoilta, Sastamala 8.9.2011,
Pirkanmaan Yrittäjät ry:n jäsenhuoltoilta, Ylöjärvi 16.9.2011
Pirkanmaan Yrittäjät ry:n jäsenhuoltoilta, Kangasala 20.9.2011
Pirkanmaan Yrittäjät ry:n jäsenhuoltoilta, Akaa 22.9.2011
Ylä-Pirkanmaan Seutuyhdistys ry:n Yrittäjätapahtuma, Virrat 27.9.2011
Ylä-Pirkanmaan Seutuyhdistys ry:n Yrittäjätapahtuma, Ruovesi 4.10.2011
Ylä-Pirkanmaan Seutuyhdistys ry:n Yrittäjätapahtuma, Mänttä-Vilppula 10.10.2011
Yrittäjäilta (TAKK ja Opin Ovi Pirkanmaa), Orivesi 11.10.2011.

Vain näytteilleasettajana:
Hankesenssit, 11.6.2009
Tekijä 2011 -tapahtuma (Tampereen Nuorkauppakamari), 12.10.2011
Finn Clean -messut (Tampereen Messut ja Suomen Siivoustekninen Liitto ry.), 26. - 28.10.2011.
Optio -rekrymessut (Keski-Pirkanmaan TE -toimisto, TLP -projekti), Orivesi 2.2.2012
Opiskelija-info (Panssariprikaati), Parolannummi 23.2.2012
Pestuumarkkinat (Opin Ovi Pirkanmaa, SASKY, TLP -projekti, Pohjois-Pirkanmaan TE -toimisto), 15.3.2012

Projektin ja Opin Ovi -auton esitteitä on monistettu ja jaettu eri tilaisuuksissa ja kaikissa niissä kohteissa, joissa Opin Ovi -auto on kulkenut. Projektityöntekijä on Opin Ovi -auton kanssa vieraillut lukuisissa eri organisaatioiden järjestämissä erilaisille ryhmille järjestetyissä tilaisuuksissa, joissa hän on paitsi kertonut Pirkanmaan aikuiskoulutusmahdollisuuksista myös esitellyt projektia ja Opin Ovi -auton toimintaa. Auton ajokalenteri on ollut nähtävissä www.opinovi.fi -sivustolla ja tapahtumista on myös tiedotettu Facebookissa.

6.1. Projektin mahdollinen internet-osoite

Projektin tiedotuskanavana toimi valtakunnallinen www.opinovi.fi. Omaa kotisivua ei ole.

7. ONGELMAT JA SUOSITUKSET

Opin Ovi -auton vakiinnuttaminen ja verkoston sitouttaminen auton palvelujen resurssointiin on ollut melkoinen haaste. Projektin jatkorahoituspäätössuosituksessa koordinaatio- ja seurantaryhmä edellytti, että auton toiminnan vakiinnuttamiseksi verkoston tulee jo projektin aikana ottaa vastuuta toiminnan rahoittamisesta. Auton toiminta projektin puitteissa päättyi 31.3.2012. Syksyn 2011 aikana laajalla jakelulla lähetetyn esityksen ja kannanottopyynnön tulos oli melko laiha. Yleinen taloudellinen tilanne ja koulutuspaikkojen ja -määrärahojen karsiminen valtion taholta on luonut epävarmuutta myös koulutus- ja kehittämispalveluja tuottavien organisaatioiden keskuuteen.

Tulevaisuuden toimintojen laajuus on epävarmaa ja siksi sitoutuminen rahoitusta vaativiin hankkeisiin on tarkan harkinnan alla. Opin Ovi -auton toiminta verkosto-organisaatioissa nähdään kuitenkin tärkeänä ja merkittävänä sekä henkilöasiakkaita että yrityksiä palvelevana toimintamuotona. Verkosto-organisaatioissa onkin valmiutta osallistua auton palvelujen tarjoamiseen antamalla ohjausresurssia ja asiantuntijuutta, mutta rahoitusta auton kiinteisiin kuluihin ja palvelujen ylläpitämiseen on vaikea saada. Projektin hallinnoijaorganisaationa toiminut Tampereen Aikuiskoulutuskeskus otti vastuulleen auton hallinnoinnin ja auton toiminnasta aiheutuneet kustannukset vuoden 2012 loppuun saakka. Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä, Sastamalan koulutuskuntayhtymä sekä Pirkanmaan ELY -keskuksen yrityspalvelut ovat mukana pienellä rahoitusosuudellaan. Vuoden 2012 aikana rahoittajapohjaa pyritään laajentamaan, jotta auton toiminta ja palvelut turvattaisiin myös jatkossa. Haasteena onkin nyt löytää sellainen ratkaisu, joka turvaisi auton palvelut myös tulevaisuudessa ja tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen saatavuuden nimenomaan alueellisen tasa-arvon näkökulmasta.

Työelämäyhteistyön kehittäminen ja yritysten houkutteleminen mukaan sekä tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen kehittämistyöhön että yrityksille suunnattuihin tilaisuuksiin osoittautui haasteelliseksi. Projektin verkostoa koottaessa kehittämistyöhön pyrittiin saamaan myös yritysten edustajia, mutta tässä ei onnistuttu. Erään yrityksen edustaja osallistui muutamaan työseminaariin ja hänet kutsuttiin myös Ohjaus työelämässä -kehittämistiimiin, mutta työkiireittensä vuoksi hän joutui jäämään pois. Sen sijaan työelämää ja yrityksiä palvelevat järjestöt ovat olleet verkostossa aktiivisesti mukana.

Projektin sisäinen verkostoyhteistyö kuin myös yhteistyö eri projektien kesken on ollut onnistunutta. Osallistumisaktiivisuus sekä työseminaareihin ja kehittämistiimeihin on vaihdellut kunkin organisaation sen hetkisestä tilanteesta ja toimijoiden henkilökohtaisten työtilanteiden hektisyydestä johtuen. Osallistuminen erityisesti Ohjaus työelämässä kehittämistiimin kokouksiin oli ajoittain vähäistä. Tämä selittyy osaksi osallistujien työtilanteiden hektisyydestä ja osaksi tiimin kehittämistavoitteiden päällekkäisyydestä muiden kehittämistiimien tavoitteiden ja toiminnan kanssa. Tiimin sisällä käytiin myös keskustelua siitä, mitä lisäarvoa opin ovi -projektin kehittämistyö tulisi antamaan jo olemassa olevaan verkosto-organisaatioiden toteuttamaan hyvinkin aktiiviseen ja monipuoliseen työelämäyhteistyöhön. Ainoaksi kehittämiskohteeksi työelämän ja yrityksille koulutus- ja kehittämispalveluja tuottavien organisaatioiden väliseen yhteistyöhön nähtiin saatavilla olevista palveluista tiedottaminen. Yritykset eivät tiedä olemassa olevista palveluista tai eivät löydä niitä nykyisistä sähköisistä palveluista. Tiimin aloitteesta organisoitiin kokeiluluontoisesti Pohjois-Pirkanmaalla yrityksille suunnatut Vauhtia uuteen nousuun -tapahtumat, joiden tavoitteena oli nimenomaan saattaa palvelujen tarjoajat ja yritykset yhteen vaihtamaan tietoja yritysten kehittämistarpeista ja niihin vastaamisesta. Yritysten saaminen näihin tilaisuuksiin oli kuitenkin melko haasteellista.

Opin Ovi -auton kautta on projektin toiminnan aikana tavoitettu kiitettävä määrä yrityksiä, vaikka yritysten saaminen liikkeelle tapaamaan erikseen heille järjestetyissä tilaisuuksissa koulutus- ja kehittämispalvelujen tarjoajia osoittautui siis paljon suuremmaksi haasteeksi. Yritykset ovat avosylin ottaneet vastaan auton tarjoaman palvelumallin, jossa palvelut viedään suoraan yritysten luo. Niinpä Opin Ovi -auton toiminta onkin vastannut hyvin yrittäjien tarpeisiin. Projektin

loppuvaiheessa tiivistettiin myös yhteistyötä alueellisten yrittäjäjärjestöjen kanssa osallistumalla eri paikkakunnilla järjestettyihin yritysiltoihin. Tämä yhteistyö osoittautui yrityskäyntien ohella hyväksi toimintamalliksi tavoittaa yrityksiä ja heidän kehittämistarpeitaan.

Yhden luukun periaate -kehittämistiimissä kehitetyn sähköisen asiantuntijaverkoston (sähköinen yksi luukku) idean vieminen käytäntöön osoittautui myös varsin mutkikkaaksi. Tässä projektissa ei sähköisen palvelun kehittäminen ollut mahdollista, koska projektin rahoituspäätöksessä ei ollut rahaa sähköisten palvelujen kehittämiseen. Sähköisten palvelujen kehittäminen kehittämisohjelmakauden alussa oli selkeästi valtakunnallisen kattohankkeen, NUOVEn, tehtävä. Neuvotteluja NUOVEn kanssa käytiin tiiviisti, jotta tämä Pirkanmaalla kehitetty sähköinen asiantuntijaverkosto saataisiin pilottikokeiluna osaksi NUOVEn sähköisiä palveluja. Alustavaa suunnitelmaa tästä jo olikin, mutta suunnitelmat raukesivat NUOVE -hankkeen päätyttyä kesken toimintakauden. Uusia neuvotteluja käytiin Pirkanmaan ELY -keskuksen ja verkosto-organisaatioiden kanssa, joiden tuloksena Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä lähti kehittämään sähköistä asiantuntijaverkostoa alueellisena ESR -hankkeena.

8. PROJEKTIN TULOKSET

Projektisuunnitelman mukaan projektin tuloksena laaditaan Pirkanmaan aikuisohjausstrategia, vakiinnutetaan Pirkanmaalle ohjauksen ammattilaisten verkosto, joka vastaa alueellisesti aikuisten ohjauksen kehittämisestä ja strategisista linjauksista. Jo projektin aikana kehitetään ja toteutetaan ohjauksen ja neuvonnan hyviä käytäntöjä, toimintatapoja sekä malleja työvoimahallinnossa, oppilaitoksissa, yrityksissä ja kolmannella sektorilla toimiville ohjauksen ammattilaisille. Lisäksi projektissa kehitetään ja testataan pirkanmaalainen neuvonnan ja ohjauksen palvelupiste, joka alueen laajuuden vuoksi on pyörillä kulkeva Opin Ovi -auto. Tämän liikkuvan palvelupisteen avulla voidaan tuottaa lisäarvoa jo olemassa oleviin oppilaitosten ym. toimijoiden palveluihin. Myös verkkotiedotusta kehitetään mm. toimittamalla Opin Ovi -lehteä, jonka avulla verkostotoimijoiden tiedonsaanti ohjauksen ja koulutuksen kentältä helpottuu.

Projektin tuloksena ja STUDIO- ja ERKKERI -projektien järjestämien koulutusten avulla hankkeen toimijoiden ohjausosaaminen kehittyy ja myös valtakunnallinen yhteistyö ohjauksen teemasta lisääntyy.

Projektin välillisenä tuloksena projektissa kehitettyjen ohjauspalvelujen avulla pirkanmaalaisille aikuisille annetaan tietoa, neuvoa ja ohjausta, jotta he löytävät sopivimmat koulutukset ja mahdollisuudet työelämässä. Lisäksi lähinnä Opin Ovi -auton palveluna kartoitettiin pirkanmaalaisten pk-yritysten osaamisen kehittämistarpeita ja projektin verkosto-organisaatioiden asiantuntijuutta hyödyntäen niihin vastattiin.

Pirkanmaan aikuisohjausstrategia 2011 – 2014

Aikuisohjauksen asiantuntijaryhmä työsti aikuisohjausstrategian vuosina 2010 - 2011. Strategiatyöryhmä kokoontui yhteensä 13 kertaa. Kokoontumiset vaihtelivat 4 tunnista koko päivän

kestäviin työkokouksiin. Strategiatyö aloitettiin toimintaympäristön kartoituksella tutustumalla strategiatyön kannalta oleellisiin maakunnallisiin ja valtakunnallisiin asiakirjoihin. Tämän pohjalta määriteltiin Pirkanmaan tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen kehittämisen visio, arvot, strategiset tavoitteet, menestystekijät sekä konkreettiset toimenpiteet aluepoliittisesta, työvoimapoliittisesta, koulutuspoliittisesta, elinkeinopoliittisesta ja asiakkuuden näkökulmista vuosille 2011 – 2014. Strategian sisältöön oli mahdollisuus kaikilla halukkailla projektin verkostoon kuuluvien organisaatioiden edustajilla vaikuttaa 23.5.2010 pidetyssä työseminaarissa (”Jokaisen ääni kuuluviin kehittämistyössä”). Ensimmäinen varsinainen luonnos valmistui marraskuussa 2010 ja sitä käsiteltiin 11.11.2010 järjestetyssä alueellisessa seminaarissa (Elinikäinen oppiminen ja ohjaus).

Kevään 2011 aikana työstettiin strategialuonnosta edelleen ja se lähetettiin lausuntokierrokselle yhteensä 81 pirkanmaalaiselle tieto-, neuvonta-, ohjaus- ja koulutuspalveluja tuottaville organisaatioille sekä yrityselämän edustajille. Vastauksia saatiin yhteensä 23 organisaatiolta ja saatujen kommenttien ja ehdotusten perusteella strategia sai nykyisen muotonsa marraskuussa 2011.

Syksyllä 2011 käynnistettiin strategiaan sitouttamisprosessi yhteistyössä AIKO -foorumin kanssa (Kohti yhteistä verkostotoimintaa - kuinka parhaiten yhdessä vastaamme muuttuvan työelämän osaamistarpeisiin), jonka tavoitteena oli sekä Pirkanmaan aikuisohjasstrategiaan että aikuiskoulutuksen toimenpideohjelmaan sitouttaminen. Foorumeilla luotiin yhdessä tulevaisuuden visioita, kuunneltiin työelämän ja yritysten yhteistyöodotuksia sekä hahmoteltiin verkostoyhteistyön toimintamalleja. Tässä prosessissa ei kuitenkaan aivan konkreettisen sitoutumisen asteelle päästy. Prosessin tuloksena todettiin, että edellytyksenä verkostoyhteistyön jatkuvuudelle ja verkostoyhteistyön toiminnan tehokkuudelle on yhteistyön koordinaatiotahon löytyminen. Pirkanmaan ELY -keskus asetti vuoden 2012 alussa alueellisen Ohjauksen yhteistyöryhmän, jonka tehtävänä on mm. huolehtia elinikäisen ohjauksen alueellisesta kehittämisestä. Yhteistyöryhmä tulee huolehtimaan myös Pirkanmaan aikuisohjausstrategian toteutumisesta ja päivityksestä valtakunnallisen elinikäisen ohjauksen kehittämisen strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Ohjauksen ammattilaisten verkosto

Projektissa toimineessa Yhden luukun periaate -kehittämistiimissä ideoitiin sähköistä ohjaajien verkostoa, joka toimisi asiakkaalle päin yhden luukun -periaatteella. Sähköinen ”luukku” olisi ohjaus- ja neuvontatyötä tekevien käyttöön tarkoitettu sähköinen työskentelyalusta, jonka avulla ohjaaja voi ohjaus- ja/tai neuvontatilanteessa kääntyä verkostossa mukana olevien asiantuntijoiden puoleen sellaisissa asiakkaan kysymyksissä, joihin hän ei itse tiedä/löydä vastausta. Sähköisen ”luukun” kautta saamansa vastauksen hän välittäisi asiakkaalleen asiakkaan kanssa sopimallaan tavalla. Asiakas saa tarvitsemansa palvelun yhdeltä luukulta. Kevään 2011 aikana koottiin ohjaajien ammattialisten verkosto pohjaksi tälle sähköiselle asiantuntijaverkostolle.

Ohjaajien verkostossa on mukana 19 verkosto-organisaatiosta yhteensä 31 neuvonta- ja ohjausalan asiantuntijaa. Ohjaajien verkosto kokoontuu säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa vuorotellen eri organisaatioissa. Kokoontumisten tavoitteena on paitsi verkostoitua ja tulla tutuiksi myös käsitellä yhteisiä ajankohtaisia ohjaukseen liittyviä asioita. Projektin aikana verkosto on kokoontunut neljä

kertaa, seuraava kokoontuminen on sovittu lokakuulle 2012. Verkoston projektin aikaiseksi työkaluksi luotiin wiki -pohjainen toimintaympäristö (http://asiantuntijaverkosto.pbworks.com).

Opin Ovi Pirkanmaa -projektin keskeisten verkosto-organisaatioiden yhteisellä päätöksellä tätä sähköistä alustaa lähti käytännössä toteuttamaan Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä erillisenä ESR -hankkeena (AVOIN -hanke 1.12.2011 - 31.12.2013), jolle rahoituksen on myöntänyt Pirkanmaan ELY -keskus.

Ohjauksen ja neuvonnan hyvät käytännöt, toimintatavat ja mallit

Projektin aikana kehitettiin ja kokeiltiin erilaisia toimintatapoja ja -malleja toteuttaa tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja ja toiminnan tuloksena parhaimmat vakiintuivat käytännöksi. Verkostoyhteistyönä toteutettiin sekä henkilöasiakkaille että yritysasiakkaille suunnattuja tapahtumia ja tilaisuuksia. Aikuiskoulutuksen neuvontapistetapahtumat organisoitiin kerran vuodessa keväällä (4 kertaa) ja Ammatinvaihto Keskustorilla taas alkusyksystä, elokuussa (2 kertaa). Joka kuukauden toinen tiistai yhteistyössä Tampereen TE -toimiston kanssa toteutettiin alakohtaisia KoulutusalaBuffet -tilaisuuksia syksystä 2011 alkaen (10 kertaa).

Aikuisopiskelijaviikoilla 2010 ja Elinikäisen oppimisen ja ohjauksen viikolla 2011 järjestettiin teemoitettuja tapahtumia ja innostettiin aikuisia opintojen äärelle. Projektin aikana kokeiltiin lähinnä Pohjois-Pirkanmaalla (Mänttä-Vilppula, Virrat, Parkano, Orivesi) myös yrityksille suunnattuja Vauhtia uuteen nousuun tapahtumia. Pulmalliseksi koettiin yritysten saaminen heille suunnattuihin tapahtumiin. Yrityksiä palvelevaksi toimintamalliksi Opin Ovi -auton henkilökohtaisten yrityskäyntien lisäksi täsmentyikin yhteistyön tiivistäminen alueellisten yrittäjäjärjestöjen kanssa ja osallistuminen alueellisiin yritysiltoihin sekä muihin vastaaviin tapahtumiin.

Projektin toiminnan aikana Yhden luukun periaate -kehittämistiimi on organisoinut henkilöasiakkaille järjestettäviä tilaisuuksia. Näistä Aikuiskoulutuksen neuvontapistetapahtumat, Ammatinvaihto Keskustorilla ja KoulutusalaBuffet -tapahtumat jatkuvat myös projektin päättymisen jälkeen. Alueellisen Ohjauksen yhteistyöryhmän toimeksiannosta perustettava työryhmä tulee järjestämään ja organisoimaan em. tapahtumia. Tulevan työryhmän (nimi vielä avoin) kokoonpanoa laajennetaan ja tarkennetaan, jotta työryhmän jäsenet edustavat kattavasti koko Pirkanmaata.

Opin Ovi -auton toiminta ja sen vakiinnuttaminen

Projektin tavoitteena oli kehittää tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä ammatinvalinnallisessa tilanteessa olevien aikuisten tarpeisiin että yritysten osaamisen kehittämisen tueksi. Opin Ovi -auton toimintamalli on hioutunut raportointijakson aikana. Auton ajokalenteria on päivitetty jatkuvasti ja se on nähtävissä www.opinovi.fi/auto -sivustolla. Opin Ovi -auton toimintamuodoiksi on projektin aikana vakiintuneet ryhmätapaamiset, yksilötapaamiset, yrityskäynnit sekä erilaisiin henkilö- ja yritysasiakkaille suunnattuihin tapahtumiin ja tempauksiin osallistuminen.

Auton ohjausmalli perustuu verkoston asiantuntijuuteen. Projektityöntekijä on toiminut Opin Ovi -autossa pääasiallisena neuvojana/ohjaajana, mutta aina mahdollisuuksien mukaan eri tilaisuuksiin on kutsuttu mukaan verkoston asiantuntijoita TE -toimistoista, oppilaitoksista, yrittäjäjärjestöistä, kolmannelta sektorilta jne. Näin Opin Ovi Pirkanmaa -projektin koko laajan toimijaverkon asiantuntijuus on ollut Opin Ovi -auton käytössä.

Projektin toiminnan aikana Opin Ovi -autossa on neuvontaa ja/tai ohjausta annettu yhteensä 2261 henkilöasiakkaalle (N = 1321 ja M = 940) ja 138 yritysasiakkaalle. Lisäksi auton toimintaan on käynyt tutustumassa 713 yhteistyökumppania ja vierailijaa.

Auton avulla on tavoitettu henkilöasiakkaita mm. kirjastojen ja kauppojen edustalla, messuilla, markkinoilla, kesätapahtumissa, toreilla jne. Eri tapahtumissa asiakasmäärät vaihtelivat, mutta tietoa, neuvontaa tai ohjausta näiden tapahtumien kautta sai yhteensä 1457 asiakasta (N = 885, M = 572). Jokainen ohjausta ja neuvontaa saanut henkilö on kirjannut nimensä autossa pidettävään vieraskirjaan. Tosin suurissa tapahtumissa, kuten esim. Ammatinvaihto Keskustorilla, ei kaikkien henkilöiden kirjausta vieraskirjaan saatu.

Ryhmätapaamisten kautta tieto-, neuvonta- ja/tai ohjauspalvelua on saanut yhteensä 804 henkilöä (N = 436, M = 368). Ryhmätapaamiset ovat olleet esim. TE -toimistojen ja koulutusten järjestäjien järjestämiä työnhakuryhmiä, eri paikkakuntien työttömien järjestöjen järjestämiä ryhmätapaamisia ja ns. ohjaavia koulutuksia. Ryhmätapaamisten jälkeen jokaisella ryhmän jäsenellä on ollut mahdollisuus jäädä tilaisuuden jälkeen myös yksilökeskusteluun.

Projektin aikana on henkilökohtaisia yrityskäyntejä toteutettu yhteensä 166, joista 44 yrityksessä on lähinnä vain informoitu projektista ja Opin Ovi -auton palveluista. Ohjausta, neuvontaa sekä yritysten nykyisiä ja tulevaisuuteen suuntaavia kehittämistarpeita on kartoitettu yhteensä 122 yrityksessä. Lisäksi 16 yrittäjäasiakasta on palveltu henkilöasiakkaille suunnattujen tapahtumien yhteydessä.

Opin Ovi -auton palvelut ovat toimineet yrittäjien ja kehittämis- ja koulutuspalveluja tuottavien organisaatioiden välisenä linkkinä. Neuvonta ja ohjaus on ollut asiakaslähtöistä ja yrittäjä on voinut vapaasti valita parhaiten omiin tarpeisiinsa soveltuvan yhteistyökumppanin. Yritysten kehittämistarpeet ovat olleet lähinnä rekrytointitarpeita, henkilöstön osaamisen kehittämiseen liittyviä tutkintotavoitteisen tai täydennys- ja lisäkoulutuksen tarpeita, yrityksen verkostoitumiseen tai yrittäjän itsensä kouluttautumiseen liittyviä tarpeita.

Opin Ovi -auton yrityksille suunnatuista palveluista ja niiden tarpeellisuudesta on valmistumassa myös pro gradu -tutkimus. Kasvatustieteiden kandidaatti Emma Salmi Tampereen yliopistosta tutkii osaamisen kehittämistä pienyrityksissä. Opin Ovi -auton palvelujen osalta hän aloitti haastatteluaineiston keruun auton palveluja saaneiden yritysten keskuudessa vuoden 2012 alussa. Alustavan aineiston analyysin pohjalta yritysasiakkaat suhtautuvat myönteisesti Opin Ovi -autoon ja palvelu koettiin pääsääntöisesti tarpeelliseksi. Erityisen hyvänä pidettiin sitä, että palvelu tuodaan yritysten luo. Emma Salmen mukaan Opin Ovi -auton toimintaperiaate sai kiitosta, koska yrittäjät eivät välttämättä hae tukea ja tietoa oma-aloitteisesti. Palvelun tarpeellisuutta perusteltiin myös

sillä, että Opin Ovi -auto herättää ajatuksia osaamisen kehittämiseen liittyen. Auto toimii siis näiden piilossa olevien kehittämistarpeiden herättelijänä.

Syksyllä 2010 kokeiltiin lähinnä Pohjois-Pirkanmaalla myös yrityksille suunnattuja Vauhtia uuteen nousuun -tapahtumia. Näiden tapahtumien tavoitteena oli saattaa kunkin paikkakunnan pk-yritykset ja yrityksille koulutus- ja kehittämispalveluja tarjoavat organisaatiot yhteen keskustelemaan yritysten kehittämistarpeista ja Pirkanmaan alueen yrityksille suunnatuista palveluista. Pulmalliseksi koettiin yritysten saaminen heille suunnattuihin tapahtumiin. Yrityksiä paremmin palvelevaksi toimintamalliksi Opin Ovi -auton henkilökohtaisten yrityskäyntien lisäksi täsmentyikin yhteistyön tiivistäminen alueellisten yrittäjäjärjestöjen kanssa ja osallistuminen alueellisiin yritysiltoihin sekä muihin vastaaviin tapahtumiin. Syksyllä 2011 Opin Ovi -auto osallistuikin Pirkanmaan yrittäjät ry:n järjestämiin yritysiltoihin 9 paikkakunnalla ja tavoitti yhteensä 158 yritystä. (Luku sisältyy neuvontaa ja ohjausta saaneiden henkilöiden kokonaislukumäärään.)

Opin Ovi -auton palvelut ovat jo melko tunnettuja Pirkanmaalla niin henkilö- kuin myös yritysasiakkaiden keskuudessa. Tunnettavuutta on lisännyt paitsi aktiivinen toiminta myös Pirkanmaan eri puolilla ilmestyvien maakuntalehtien kiinnostus tätä ”yhden luukun periaatteetta” toteuttavaa palvelumallia kohtaan. Runsaan kahden vuoden toimintavuotensa aikana autosta ja sen tarjoamista palveluista on kerrottu yhteensä 25 kertaa useissa maakunnallisissa lehdissä sekä myös valtakunnan alueella ilmestyvässä Sosiaali- ja kuntatalouslehdessä (2/2012). Monet henkilöasiakkaat ja yritysasiakkaat ovat ottaneet suoraan yhteyttä ja pyytäneet auton palveluja oman tilanteensa kartoittamiseen. Tämä palvelumalli on siis vakiinnuttanut paikkansa tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen kentässä.

Syksyllä 2011 lähetettiin laajalla jakelulla esitys ja kannanottopyyntö Opin Ovi -auton toiminnan vakiinnuttamisesta. Esitys sisälsi perustelut toiminnan jatkamiselle sekä kustannusarvion vuosille 2012 ja 2013. Esitys ja kannanottopyyntö lähetettiin Pirkanmaan alueen kunnille, aikuiskoulutusorganisaatioille, TE -hallinnolle ja ELY -keskukselle, yrittäjäjärjestöille, työmarkkinajärjestöille sekä Opin Ovi Pirkanmaa -projektin toimijaverkostoon kuuluville kolmannen sektorin toimijoille, yhteensä 62 organisaatiolle ja yhteisölle. Vastauksia saatiin 8, joista ainoastaan kolme organisaatiota oli valmis rahoittamaan Opin Ovi -auton toimintaa pienellä vuosittaisella panoksella.

Neuvotteluja auton toiminnan vakinaistamisesta jatkettiin keväällä 2012 ja auton toiminta saatiin turvattua ainakin vuoden 2012 loppuun saakka. Tampereen Aikuiskoulutuskeskus vastaa auton hallinnoinnista 1.4. - 31.12.2012 ja Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä sekä Sastamalan koulutuskuntayhtymä ovat myös sitoutuneet rahoittamaan auton toimintaa pienellä rahoitusosuudellaan. Lisäksi Pirkanmaan ELY -keskus on lupautunut olemaan mukana rahoittamassa yrityksille suunnattujen tapahtumien järjestelyjä. Neuvotteluja myös muiden organisaatioiden kanssa auton toiminnan turvaamiseksi käydään vuoden 2012 aikana edelleen, jotta tällaisen liikkuvan ”yhden luukun periaatetta” toteuttavan palvelun saatavuus olisi jatkossakin mahdollista.

Verkkotiedotuksen kehittäminen

Projektisuunnitelman mukaan projektin aikana kehitetään verkkotiedotusta mm. toimittamalla Opin Ovi -lehteä, jolloin aikuisten, yritysten ja toimijoiden tiedonsaanti ohjauksen ja koulutuksen kentältä helpottuu. Opin Ovi -lehdestä haluttiin projektin alusta lähtien tehdä Pirkanmaan alueen opin ovi -hankkeiden (Opin Ovi Pirkanmaa, Oma Ovi ja Opin Ovi Etelä-Pirkanmaa) yhteinen tiedotuskanava. Lehdessä esiteltiin alueen opin ovi -hankkeiden ja hankkeissa toimineiden verkosto-organisaatioiden hyviä käytäntöjä ja ajankohtaisia tapahtumia. Lisäksi lehdessä tiedotettiin myös valtakunnallisten kattohankkeiden toiminnasta.

Lehti ilmestyi yhteensä 8 kertaa, ensimmäinen 6.11.2009 ja viimeinen 3.5.2012. Lehti jaettiin sähköpostijakeluna kaikkien kolmen opin ovi -hankkeen verkosto-organisaatioille sekä vietiin www.opinovi.fi -sivustolla ja Oma Ovi -projektin omaovi.ning.com -sivustolle. Lisäksi kaikki lehdet on luettavissa myös avoimen sosiaalisen median sivustolla, www.issuu.com. Henkilö- ja yritysasiakkailla oli mahdollisuus saada lehdet paperiversiona luettavakseen eri tapahtumien ja yrityskäyntien yhteydessä Opin Ovi -autosta.

Yhteistyössä Oma Ovi -projektin kanssa koottiin Pirkanmaan avain aikuiskoulutukseen -julkaisu, jossa on esillä kattavasti aikuiskoulutukseen, koulutukseen hakeutumiseen ja opintojen rahoitukseen liittyvää tietoa. Lisäksi julkaisussa on linkit Pirkanmaan alueen aikuiskoulutusta tarjoavien oppilaitosten kotisivuille. Julkaisu on luettavissa sosiaalisen median www.issuu.com -sivustolla ja sitä on myös jaettu henkilöasiakkaille järjestettyjen tapahtumien yhteydessä.

Projektin aikana järjestettiin yhteistyössä alueen TE -toimistojen kanssa videoneuvottelutilaisuus, jossa yliopisto- ja ammattikorkeakouluopinnoista kiinnostuneet henkilöt Virroilta, Parkanosta ja Mänttä-Vilppulasta saivat keskustella Tampereen yliopiston ja Tampereen ammattikorkeakoulun asiantuntijoiden kanssa. Tähän tilaisuuteen osallistui 21 koulutuksesta kiinnostunutta henkilöä. Lisäksi syyskuusta 2011 lähtien yhteistyössä Tampereen TE -toimiston kanssa joko kuukauden toinen tiistai järjestettävissä KoulutusalaBuffet -tilaisuuksissa koulutusorganisaatioiden ja yritysten edustajien pitämiä tietoiskuja on voinut seurata kotikoneilta verkossa Connect Pro -ohjelman kautta. Opin Ovi -auton ja projektin toiminnasta kerrottiin myös Facebook -sivustolla.

Projektin ohjausryhmän, kehittämistiimien ja verkosto-organisaatioiden yhteiseksi kehittämistoiminnan alustaksi perustettiin Moodle -oppimisympäristö, joka toimi myös projektin sisäisenä tiedotuskanavana. Tähän alustaan vietiin kaikki yhteisen kehittämistyön kannalta tärkeä materiaali, kuten ohjausryhmän ja kehittämistiimien muistiot, työseminaarien ja alueellisten seminaarien aineistot, aikuisohjausstrategia, Opin Ovi -lehdet ja muut projektissa tuotetut materiaalit. Moodlen käyttö mahdollisti ja edisti kehittämistyön läpinäkyvyyttä.

Ohjaus- ja verkosto-osaamisen lisääminen

Verkosto-osaaminen kehittyi aktiivisen verkostotoiminnan kautta. Kehittämistiimit, työseminaarit ja alueelliset seminaarit tarjosivat hyvän foorumin verkostoyhteistyölle. Verkostolle räätälöitiin myös Aikuisohjauksen koordinaatiohankkeen toimesta 4.11.2009 toteutettu verkostovalmennus. Tämän lisäksi koordinaatiohanke antoi tukeaan ja asiantuntemustaan yhteistyössä AIKO -foorumin kanssa syksyllä 2011 toteutetussa kolmen kerran Kohti yhteistä verkostotoimintaa -foorumissa.

Ohjaus -ja pedagogista osaamista vahvistettiin ERKKERI- ja STUDIO -projektien kanssa yhteistyössä järjestetyissä alueellisissa koulutuksissa: Aikuisten ohjauksen perusteet (5 op) 2009 - 2010, Aikuiskoulutuksen uudet menetelmät (5 op) 2010, Dialogitaidolla virtaa opetukseen ja oppimiseen (5 op) 2011 sekä Aikuisten ohjaus- ja neuvontatyö (30 op) 2012. Näihin koulutuksiin on projektin verkosto-organisaatioista osallistunut yhteensä 56 verkostotoimijaa.

9. PROJEKTIN INNOVATIIVISUUS

Projektin toiminnan aikana Pirkanmaalle on koottu eriasteisten oppilaitosten, työvoimahallinnon, työelämää palvelevien organisaatioiden ja järjestöjen ja kolmannen sektorin ohjauksen ammattilaisten verkosto, jonka toiminta jatkuu hankkeen päätyttyä. Tavoitteena oli toimivan, sitoutuneen ja aktiivisen yhteistyöverkoston rakentaminen kehittämään ja ylläpitämään Pirkanmaan alueen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä henkilö- että yritysasiakkaille. Projekti oli ennen kaikkea verkostoyhteistyöhanke, joten aivan projektin alusta lähtien verkostojen huolellinen rakentaminen ja verkostoyhteistyöhön sitouttaminen koettiin tärkeäksi. Verkoston kokoamisessa tärkeimpinä lähtökohtina oli monihallinnollisen yhteistyön lisääminen, asiakaslähtöisten ohjaus- ja neuvontapalvelujen kehittäminen ja turvaaminen, yhteisten näkemysten luominen, voimavarojen yhdistäminen sekä resurssien oikea kohdentaminen ja tehokas käyttö. Niinpä projektille kehitettiin selkeä verkostomainen kehittämistyön toimintamalli ja prosessi:

- verkoston kokoaminen Pirkanmaan Noste-hankkeen ja AIKO -foorumin verkostojen pohjalta
- verkosto-organisaatioiden edustajien (verkostotoimijat) teemahaastattelut (nykyisten käytäntöjen kuvaukset ja kehittämisen painopisteet)
- työseminaarit (4 kpl/vuosi)
- kehittämistiimit (teemahaastattelun pohjalta esiin nousseiden painopistealueiden mukaisesti)
- alueelliset seminaarit (1-2 kpl/vuosi) ja muut kehittämistyötä ja verkostoitumista edistävät foorumit
- yhteinen verkkotoimintaympäristö (Moodle) ja verkkotiedotus (Opin Ovi -lehti)

Projektin aikana on valmistunut Pirkanmaan aikuisohjausstrategia 2011 - 2014. Projektin toiminnan jälkeen Pirkanmaan ELY -keskuksen nimeämä ja koolle kutsuma elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmä tulee kehittämään ja vastaamaan myös aikuisten ohjauksen kehittämisestä ja strategisista linjauksista.

Projektin aikana on kehitetty ja toteutettu verkostoyhteistyönä neuvonnan, ohjauksen, osaamisen kartoittamisen sekä henkilökohtaistamisen hyviä pirkanmaalaisia käytäntöjä, välineitä ja toimintatapoja. Näistä vakiintuvat Aikuiskoulutuksen neuvontapistetapahtumat, Ammatinvaihto Keskustorilla ja KoulutusalaBuffet -tapahtumat, joita on kuvattu tarkemmin luvussa 11.

Projektissa on kehitetty idea sähköisen asiantuntijaverkoston perustamisesta, jota Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä on lähtenyt kehittämään erillisenä hankkeena (AVOIN -hanke). Sähköinen asiantuntijaverkosto tulee helpottamaan eri organisaatioissa työskentelevien ohjaajien/neuvojien työtä ja turvaamaan asiakkaalle palvelut yhdeltä luukulta.

Projektin aikana on kehitetty verkostoyhteistyöhön perustuva neuvonnan ja ohjauksen palvelumalli Opin Ovi -auton toimintamuodoksi. Tätä toimintamallia on kuvattu tarkemmin luvuissa 5, 8 ja 11. Opin Ovi -auton toiminta tulee jatkumaan projektin päättymisen jälkeen ainakin vuoden 2012 loppuun saakka. Toiminta pyritään vakiinnuttamaan myös tämän jälkeen. Liikkuva palvelupiste on tuottanut lisäarvoa jo olemassa oleviin oppilaitosten, yrittäjäjärjestöjen, TE -toimistojen ym. toimijoiden palveluihin. Tällä mallilla on tavoitettu joustavasti Pirkanmaan eri puolilla toimivia yrityksiä ja opiskelua suunnittelevia aikuisia myös siellä, missä muuta palveluverkostoa on karsittu.

Verkostotiedotusta on kehitetty julkaisemalla kolme kertaa vuodessa ilmestynyttä Opin Ovi -lehteä, jota on levitetty sekä verkostotoimijoille että asiakkaille erilaisten sähköisten kanavien kautta.

10. PROJEKTIN TASA-ARVOVAIKUTUKSET

Projektin toiminnan aikana on noudatettu yhdenvertaisuuden periaatetta ja huomioitu tasa-arvonäkökulmat. Projektin varsinaisena kohderyhmänä oli eri organisaatioissa työskentelevät ohjauksen ammattilaiset ja välillisenä kohderyhmänä aikuisasiakkaat ja yritysten henkilöstö. Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja kehittävään toimintaan on osallistunut yhteensä 238 verkostotoimijaa, joista miehiä 55 ja naisia 183.

Opin Ovi -auto on tavoittanut yhteensä 2261 henkilöasiakasta, joista miehiä 940 ja naisia 1321. Neuvonta- ja ohjauskeskusteluissa on tuotu tasapuolisesti esille eri koulutusvaihtoehdot ja kannustettu myös valitsemaan aloja, jotka ylittävät perinteiset ammatilliset sukupuolirajat. Samoin on toimittu henkilöasiakkaille järjestetyissä tapahtumissa. Esim. Tampereen TE -toimistossa järjestetyissä KoulutusalaBuffet -tilaisuuksissa on ollut esittelyssä sekä ns. perinteisiä miesten että naisten aloja.

Projektin aikana järjestettyihin henkilöasiakkaille suunnattuihin tilaisuuksiin on osallistunut myös maahanmuuttajia. Tilaisuuksista on tiedotettu maahanmuuttajia kouluttaville tahoille ja useisiin tapahtumiin onkin osallistuttu kotouttamiskoulutuksista sekä suomen kielen ja työelämään ohjaavista koulutuksista. Projektin kehittämistyössä on erilaisten oppijoiden näkökulma tullut esille Tampereen kaupungin ylläpitämän Opinverstaan asiantuntemuksen kautta. Projektin toimijat ovat olleet aktiivisesti mukana valtakunnallisessa Erilaiset oppijat -teemaryhmän toiminnassa sekä mukana kommentoimassa ja laatimassa Pirkanmaan erityisen tuen järjestäminen toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa -strategiaa.

11. HYVÄT KÄYTÄNNÖT

Opin Ovi Pirkanmaa -projekti on ollut ennen kaikkea **verkostoyhteistyöhanke**. Verkostoon on kuulunut 40 pirkanmaalaista organisaatiota ja yhteisöä, jotka edustavat koulutuspalveluja tuottavia organisaatioita, työ- ja elinkeinohallintoa, työelämää ja yritystoimintaa palvelevia järjestöjä, työmarkkinajärjestöjä, kolmatta sektoria ja yrityksiä. Projektin tavoitteena on ollut nimenomaan verkostoyhteistyönä kehittää tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja ammatti- ja uravalintatilanteessa olevien pirkanmaalaisten aikuisten tarpeisiin ja yritysten osaamisen kehittämisen tueksi.

Kehittämistyön tavoitteena on ollut em. palvelujen saatavuuden turvaaminen, yhden luukun periaatteen toteuttaminen ja asiakaslähtöisyys. Näitä tavoitteita on käytännössä toteuttanut eri puolilla Pirkanmaata kulkenut **Opin Ovi -auto**.

Verkostoyhteistyön toiminnan muodoiksi ovat projektin toiminnan aikana vakiintuneet neljä kertaa vuodessa järjestetetyt työseminaarit, kerran vuodessa järjestetty alueellinen seminaari sekä keskimäärin kerran kuukaudessa kokoontuneet neljä kehittämistiimiä. Kehittämistiimeissä on ideoitu ja kokeiltu erilaisia verkostoyhteistyönä toteutettuja **ohjauksen ja neuvonnan toimintamalleja**, joista parhaimmat ovat nyt projektin päätyttyä vakiintumassa käytännöiksi. Verkostotiedotusta on kehitetty yhteistyössä Oma Ovi -projektin kanssa mm. toimittamalla kolme kertaa vuodessa ilmestyvää **Opin Ovi-lehteä**. Merkittävä kehittämistyön tulos on **Pirkanmaan aikuisohjausstrategia**, jonka ylläpitämisestä ja päivityksestä tulee huolehtimaan Pirkanmaan ELY -keskuksen nimeämä elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmä.

Pirkanmaan aikuisohjausstrategia

Projektin yhtenä tavoitteena oli laatia Pirkanmaan aikuisohjausstrategia. Tämän asiakirjan laati projektissa perustettu Aikuisohjauksen asiantuntijaryhmä vuosien 2010 - 2011 aikana. Strategia sisältää yleisen osan, jossa on käsitelty strategiasia tavoitteita, arvoja merkitystä ja laatimisprosessia sekä toiminnallisen osan, jossa on esitelty ne keskeiset konkreettiset toimenpiteet, joiden avulla tavoitteet voidaan saavuttaa Pirkanmaalla.

Aikuisohjauksen asiantuntijaryhmä aloitti strategiatyön kartoittamalla olemassa olevan laajan toimintaympäristön tutustumalla valtakunnallisiin ja maakunnallisiin eri toimijatahojen strategisiin ja muihin asiakirjoihin. Näiden asiakirjojen pohjalta luotiin synteesi aikuisohjauksen kehittämisen maakunnallisista visioista ja tavoitteista sekä näiden niveltymisestä maakunnan yleisiin kehittämisen lähtökohtiin.

Visioon ja arvoihin pohjautuvien strategisten linjausten pohjaksi valittiin aluepoliittinen, työvoimapoliittinen, koulutuspoliittinen, elinkeinopoliittinen ja ennen kaikkea asiakkuuden näkökulmaan. Strategiset linjaukset sisältävät tavoitteet, menestystekijät, konkreettiset toimenpiteet sekä toiminnalliset vastuut. Strategia on luettavissa www.opinovi.fi -sivustolla (Opin Ovi Pirkanmaa - dokumentit).

Aikuiskoulutuksen neuvontapistetapahtumat

Aikuiskoulutuksen neuvontapistetapahtumat ovat verkostoyhteistyönä toteutettuja tieto-, neuvonta- ja ohjaustapahtumia. Tapahtumat on järjestetty kerran vuodessa (maaliskuussa) pääsääntöisesti Tampereen Koskikeskuksessa ja esillä on ollut aikuiskoulutukseen, opiskeluun, opiskelun rahoitukseen, tutkintoihin jne. liittyvää tietoa. Aikuiskoulutus on ollut esillä alakohtaisesti, mikä on mahdollistanut asiakaslähtöisen neuvonnan ja ohjauksen. Tilaisuudet on suunnattu etupäässä aikuiskoulutusta suunnitteleville työttömille tai työssä oleville henkilöille, aikuiskoulutukseen hakeutuville, uravalintatilanteessa oleville sekä kaikille aikuisopiskelusta kiinnostuneille henkilöille.

Aikuiskoulutuksen neuvontapistetapahtumien tavoitteena on tehostaa ja parantaa Pirkanmaan alueen hakeutumisvaiheen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja. Tilaisuuksien järjestäminen kehittää organisaatioiden ja eri hallintokuntien välistä yhteistyötä ja lisää organisaatioiden välistä tuntemusta. Alueen koulutusmahdollisuuksien tuntemus edistää ja tehostaa asiakaslähtöisyyden periaatetta myös käytännön ohjaustyössä. Tapahtumiin osallistujat saavat henkilökohtaista tietoa, neuvoa ja ohjausta mm.

- Pirkanmaan aikuiskoulutusmahdollisuuksista
- koulutusten sisällöistä, valintakriteereistä, alkamisajoista
- opintojen rahoituksesta
- tutkinnoista, tutkintojärjestelmästä
- Pirkanmaan aikuiskoulutusorganisaatioista

Tapahtumien avulla em. tietoa viedään sinne, missä ihmisetkin ovat. Tapahtumien avulla on pyritty innostamaan aikuisia opiskelemaan, hankkimaan tutkinto, täydentämään omaa osaamista ja siten parantamaan omaa työmarkkina-asemaansa. Tilaisuuksiin on osallistunut keskimäärin 20-25 verkosto-organisaatiota ja 30-40 ohjausalan ammattilaista. Neuvontatapahtumia n. puolipäivää kestävissä tilaisuuksissa on keskimäärin ollut n. 400 – 500 kappaletta.

Ammatinvaihto Keskustorilla

Ammatinvaihto Keskustorilla -tapahtumat on järjestetty kerran vuodessa elokuussa. Nämä tapahtumat ovat myös verkostoyhteistyönä toteutettuja tapahtumia, joiden järjestelyihin on osallistunut myös Työvoima liikkeelle Pirkanmaalla -hanke. Tapahtumat on toteutettu Keskustorille pystytetyssä suuressa teltassa ja usein tapahtumien vetonauloina on ollut myös muuta ns. oheisohjelmaa, kuten esim. taikuri, musiikkia, pelejä sekä arvontaa. Aikuiskoulutusmahdollisuudet ovat esillä alakohtaisesti, mikä mahdollistaa asiakaslähtöisen neuvonnan ja ohjauksen. Järjestelykulujen kattamiseksi on osallistuvilta organisaatioilta peritty 100 – 130 € osallistumismaksu. Osallistumismaksuun ”totuttaminen” jo projektin aikana on edistänyt tapahtumiin sitoutumista myös projektin päättymisen jälkeen.

Tapahtumat on suunnattu etupäässä aikuiskoulutusta suunnitteleville työttömille tai työssä oleville henkilöille, aikuiskoulutukseen hakeutuville, uravalintatilanteessa oleville sekä kaikille aikuisopiskelusta kiinnostuneille henkilöille. Tapahtumiin on osallistunut keskimäärin n. 600 asiakasta ja 15 -20 verkosto-organisaatiota. Osallistujat ovat saaneet tietoa, neuvoa ja ohjausta mm.

- Pirkanmaan aikuiskoulutusmahdollisuuksista
- koulutusten sisällöistä, valintakriteereistä, alkamisajoista
- opintojen rahoituksesta
- tutkinnoista, tutkintojärjestelmästä
- Pirkanmaan aikuiskoulutusorganisaatioista

Tapahtumien tavoitteena on ollut viedä tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja mahdollisimman helposti saataville, aikuisasiakkaiden keskuuteen. Verkostoyhteistyönä toteutetut tapahtumat

kehittävät myös monihallinnollista eri organisaatioiden välistä yhteistyötä ja lisäävät organisaatioiden välistä tuntemusta.

KoulutusalaBuffet -tapahtumat

KoulutusalaBuffet -tapahtumat on Tampereen TE -toimiston kanssa yhteistyössä järjestettyjä ja joka kuukauden toisena tiistai-iltapäivä Tampereen TE -toimistossa pidettäviä teemoitettuja tilaisuuksia. Tilaisuuksien teemat vuorottelevat kuukausittain seuraavasti:

- Palveluala 1, kuten esim. kauppa ja hallinto
- Palveluala 2, kuten esim. marata, kiinteistönhoito, turvallisuus, luonnonvara
- Tekniikka 1, kuten esim. metalli, automaatio, talotekniikka
- Tekniikka 2, kuten esim. rakennus, ajoneuvo ja kuljetus, logistiikka
- Sosiaali- ja terveydenhoitoalat sekä lähialat, kuten esim. lähihoitaja, välinehoitaja, terveydenhuollon sihteeri

Lisäksi on järjestetty yksi kaikille aloille avoin tilaisuus (Alkavat koulutukset eri aloilta – Oletko ilman opiskelupaikkaa?)

Tilaisuudet koostuvat 4-5 lyhyistä tietoiskuista, jonka jälkeen osallistujilla on mahdollisuus saada henkilökohtaista tietoa, neuvoa ja ohjausta ns. infotorilla, jossa on varattu jokaiselle tilaisuuteen osallistuvalle organisaatiolla oma esittelypöytänsä. Tietoiskuja on ollut mahdollisuus seurata kotikoneilta verkossa Connect Pro -ohjelman välityksellä. Tilaisuuden kokonaiskesto on ollut n. 2 tuntia.

KoulutusalaBuffetit on suunnattu aikuiskoulutusmadollisuuksista kiinnostuneille uravalintatilanteessa olevilla työttömille työnhakijoille, aikuiskoulutusta suunnitteleville työttömille tai työssä oleville sekä aikuiskoulutukseen hakeutuville henkilöille. Tampereen TE -toimisto on vastannut tilaisuuksien markkinoinnista ja lähettänyt asiakkailleen sähköpostikutsuja ja julkaissut tilaisuuksien esitteet kotisivuillaan sekä mol.fi -sivustolla. Lisäksi tilaisuuksiin osallistuneet organisaatiot ovat myös markkinoineet tilaisuuksia mm. omilla kotisivuillaan. Tilaisuuksiin on osallistunut keskimäärin 20 - 30 kuulijaa.

KoulutusalaBuffet -tilaisuudet tehostavat ja parantavat Pirkanmaan alueen hakeutumisvaiheen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja. Samalla ne antavat aikuiskoulutusorganisaatioille mahdollisuuden kertoa omista koulutuspalveluistaan ja tavoittaa uusia opiskelijoita. Jokaisessa tilaisuudessa on ollut mukana myös työelämän puheenvuoro, jolloin kuulijat ovat saaneet realistista ja ajankohtaista tietoa kulloinkin esillä olevasta alasta. KoulutusalaBuffet -tilaisuuksissa on saanut tietoa, neuvoa ja ohjausta

- aikuiskoulutusmahdollisuuksista, tutkinnoista, tutkintojärjestelmästä
- koulutuksen valintakriteereistä, valintaprosesseista
- kussakin tilaisuudessa esillä olevan alan työllisyystilanteesta, työelämän vaatimuksista, työtehtävistä jne. (työnantajan puheenvuoro)

Opin Ovi -auto

Projektin yhtenä tavoitteena oli kokeilla ja vakiinnuttaa ohjauksen ja neuvonnan liikkuvan palvelupisteen, Opin Ovi-auto, toiminta. Auto on palvellut sekä henkilöasiakkaita että yritysasiakkaita Pirkanmaan eri puolilla. Toimintansa aikana (1.1.2010 – 31.2.2012) auto on tavoittanut 2261 henkilöasiakasta ja n. 138 yritysasiakasta. Opin Ovi -auton Ohjauksen ja neuvonnan palvelumalli on perustunut asiantuntijuusperiaatteelle, jolloin eri paikkakunnilla kulloisenkin tilanteen mukaan on neuvonta- ja ohjaustyössä toiminut ao. alueen asiantuntijoita. Auton toimintamuodoiksi ovat vakiintuneet

- ***Ryhmätapaamiset*** (esim. ohjaavat koulutukset ja työnhakuryhmät)
- ***Henkilökohtaiset asiakastapaamiset*** (esim. ryhmätapaamisten jälkeen yksilölliset keskustelut ja erikseen ajanvarauksella sovitut tapaamiset)
- ***Erilaisiin alueellisiin tapahtumiin osallistuminen*** (esim. toritapahtumat, messut, markkinat, kauppojen ja kirjastojen edustat)
- ***Yrittäjäjärjestöjen järjestämiin tapahtumiin osallistuminen*** (esim. yrittäjäillat, yrittäjiksi aikoville suunnatut tapahtumat)
- ***Yrityskäynnit*** (esim. henkilökohtaiset vierailut yrityksissä, osaamisen kehittämistarpeiden kartoitus yrityksissä)

Opin Ovi -auto on palvellut pirkanmaalaisia oman osaamisen kehittämisestä kiinnostuneita ja uravalintatilanteessa olevia henkilöasiakkaita sekä pieniä ja keskisuuria yrityksiä yrityksen kokonaisvaltaisen kehittämisen ja osaamisen johtamisen kysymyksissä. Auton toiminnasta ovat hyötyneet myös Pirkanmaalaiset koulutus- ja kehittämispalveluja tuottavat organisaatiot, koska auton palvelujen kautta tarjolla olevat palvelut ovat tulleet tunnetuksi ja palveluja tarvitsevat henkilö- ja yritysasiakkaat ovat löytäneet palvelut ja osaavat käyttää niitä paremmin myös tulevaisuudessa.

Opin Ovi -autossa tapahtunut ohjaus- ja neuvontatyö on ollut asiakaslähtöistä, asiakkaan tarpeista lähtevää. Auton palvelut on pyritty toteuttamaan verkostoyhteistyönä, jolloin koko Pirkanmaan asiantuntijaverkoston asiantuntemus on saatu palvelemaan yksittäisiä ohjaus- ja neuvontatilanteita. Auton avulla neuvonta- ja ohjauspalvelut on viety asiakkaiden luo, jolloin asiakkaat saavat palvelun yhdeltä luukulta. Auton palvelut ovat pyrkineet omalta osaltaan vastaamaan työelämän haasteisiin, kuten esim. osaavan työvoiman saannin tarpeisiin, koulutusvalintojen ohjautumiseen paremmin työllistäviin vaihtoehtoihin, työurien pidentämiseen ja virhevalintojen karsimiseen.

Sähköinen asiantuntijaverkosto, sähköinen ”yksi luukku”

Projektissa toimineessa Yhden luukun periaate -kehittämistiimissä kehitettiin idea sähköisestä asiantuntijaverkostosta. Tämä ns. sähköinen ”yksi luukku” tulisi olemaan ohjaus- ja neuvontatyötä tekevien käyttöön tarkoitettu työskentelyalusta ja verkkotyökalu. Sen avulla ohjaaja voi ohjaus- ja/tai neuvontatilanteessa kääntyä verkostossa mukana olevien asiantuntijoiden puoleen sellaisissa asiakkaan kysymyksissä, joihin hän ei itse tiedä/löydä vastausta. Sähköisen ”luukun” kautta

saamansa vastauksen ohjaaja välittää asiakkaalleen asiakkaan kanssa sovitulla tavalla, jolloin asiakas saa tarvitsemansa palvelun yhdeltä luukulta.

Sähköinen asiantuntijaverkosto tulisi toimiessaan turvaamaan asiakkaalle välitetyn tiedon oikeellisuuden ja ajantasaisuuden. Se lisäisi alueen neuvonta- ja ohjaustyötä tekevien työntekijöiden verkostoitumista ja monihallinnollista yhteistyötä asiakkaiden parhaaksi. Sähköinen alusta nopeuttaisi ja helpottaisi tiedonsaamista ja välittämistä ja se mahdollistaisi sen, että asiakas tulisi saamaan palvelut yhdeltä luukulta.

Opin Ovi -lehti

Projektin toiminnan aikana on Pirkanmaan opin ovi -hankkeiden (Opin Ovi Pirkanmaa, Oma Ovi ja Opin Ovi Etelä-Pirkanmaa) yhteisenä tiedotuskanavana toiminut Opin Ovi -lehti. Lehdessä on kerrottu opin ovi -hankkeiden ja verkosto-organisaatioiden ajankohtaisista asioista ja tapahtumista sekä esitelty alueellisia ja valtakunnallisia hyviä käytäntöjä. Lehti on ilmestynyt kolme kertaa vuodessa ja jokaisella lehdellä on ollut oma teemansa. Teemoina on ollut mm. työelämäyhteistyö, hakeva toiminta, muiden alueiden Opin Ovi -hankkeiden hyvät käytännöt ja erityisohjaus/-opetus. Tavoitteena on ollut tiedon levittäminen ja olemassa olevan tiedon hyödyntäminen.

Pirkanmaan avain aikuiskoulutukseen -opas

Opin Ovi Pirkanmaa- ja Oma Ovi -projektien yhteinen hyvä käytäntö on myös Pirkanmaan avain aikuiskoulutukseen -opas, joka on henkilöasiakkaille tarkoitettu julkaisu. Siihen on koottu tietoa aikuisena kouluttautumisesta, opintoihin hakeutumisesta, opintojen rahoituksesta sekä Pirkanmaan alueen aikuiskoulutusorganisaatioiden yhteystiedot. Opasta on jaettu kaikissa henkilöasiakkaille suunnatuissa tapahtumissa ja se on myös luettavissa www.opinovi.fi -sivustolla sekä www.issuu.com -sivustolla.

12. TOIMINNAN JATKUVUUS

Koko projektin toiminnan ajan on kaikessa kehittämistyössä keskeisenä tavoitteena ja näkökulmana ollut toiminnan jatkuvuus. Kehittämistyössä verkostoyhteistyö on ollut aktiivista ja sen jatkuvuuden turvaaminen ensiarvoisen tärkeää. Tässä loppuraportissa on useassa kohdin jo aikaisemmin tuotu esille toiminnan jatkuvuuden näkökulma, joten tässä kohden esitetään lyhyt yhteenveto siitä, miten toiminta tulee jatkumaan projektin päättymisen jälkeen.

Pirkanmaan aikuisohjausstrategian 2011- 2014 mukaisesta toiminnasta huolehtiminen, strategian päivitys sekä verkostoyhteistyön ylläpitäminen ja vakiinnuttaminen*:* Vuoden 2012 alussa Pirkanmaan ELY -keskuksen nimeämä Ohjauksen yhteistyöryhmä tulee huolehtimaan paitsi elinikäisen ohjauksen alueellisesta kokonaiskehittämisestä myös aikuisohjausstrategian toteutumisesta ja päivityksestä valtakunnallisen elinikäisen ohjauksen kehittämisen strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Henkilöasiakkaille suunnattujen tapahtumien järjestäminen ja organisointi: Pirkanmaan ELY -keskuksen nimeämän Ohjauksen yhteistyöryhmä on päättänyt asettaa työryhmän organisoimaan ja järjestämään Aikuiskoulutuksen neuvontapiste -tapahtumia, Ammatinvaihto Keskustorilla -tapahtumia sekä KoulutusalaBuffet -tapahtumia. Työryhmä tullaan kokoamaan projektissa toimineen Yhden luukun periaate -kehittämistiimin pohjalta siten, että työryhmän edustus vastaa koko Pirkanmaata.

Opin Ovi -auton toiminnan vakiinnuttaminen: Tampereen Aikuiskoulutuskeskus on ottanut Opin Ovi -auton hallintaansa 1.4. - 31.12.2012 ja verkosto-organisaatioista Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä, Sastamalan koulutuskuntayhtymä sekä Pirkanmaan ELY -keskus ovat sitoutuneet kattamaan pienen osan auton toiminnan kuluista. Neuvottelut yhteistyöverkoston laajentamisesta on jatkuvasti käynnissä. Neuvotteluissa pyritään siihen, että Opin Ovi -auton toimijaverkosto laajenisi niin kattavaksi, että auton tarjoamien tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen saatavuus olisi myös vuoden 2012 jälkeen mahdollista.

Osaamisen kehittäminen: Projektin aikana on ohjaus- ja pedagogisen osaamisen kehittämisestä huolehdittu yhteistyössä valtakunnallisten ERKKERI- ja STUDIO -projektien kanssa. Pirkanmaalle on räätälöity useita koulutuskokonaisuuksia ja muualla valtakunnassa toteutettuihin koulutuksiin on ollut mahdollisuus osallistua. Tämä yhteistyö tulee jatkumaan myös projektin päättymisen jälkeen. Syksyllä on Tampereella alkamassa ERKKERI -projektin toteuttama 5 op:n laajuinen Voimavara- ja ratkaisusuuntautunut ohjaus -koulutus. Myös valtakunnalliset koulutukset ovat edelleen kaikkien pirkanmaalaisten tieto-, neuvonta- ja ohjaustyötä tekevien saatavilla.

13. RAHOITUS

Rahoitustiedot loppuraporttiin tulevat EURAsta suoraan.

14. YHTEENVETO

Opin Ovi Pirkanmaa -projektin (1.9.2008 - 30.6.2012) tavoitteena oli laatia Pirkanmaan aikuisohjausstrategia, vakiinnuttaa Pirkanmaalle ohjauksen ammattilaisten verkosto, kehittää ja toteuttaa ohjauksen ja neuvonnan hyviä käytäntöjä, toimintatapoja ja -malleja ohjauksen ammattilaisten käyttöön, kehittää ja vakiinnuttaa Opin Ovi -auton toiminta, vahvistaa aikuisohjauksen ammattilaisten ohjaus- ja verkosto-osaamista sekä kehittää verkkotiedotusta. Näihin tavoitteisiin päästiin 40 hankkeen verkostossa toimineen organisaation moniammatillisen ja poikkihallinnollisen verkostoyhteistyön tuloksena. Verkostoyhteistyön toimintatavoiksi vakiintuivat neljästi vuodessa järjestetyt työseminaarit, keskimäärin kerran kuukaudessa kokoontuneet neljä kehittämistiimiä (Yhden luukun periaate, Ohjaus työelämässä, Opin Ovi -auto ja Aikuisohjauksen asiantuntijaryhmä) sekä kerran vuodessa toteutetut alueelliset seminaarit. Ohjausosaamista ja pedagogisia valmiuksia lisättiin valtakunnallisten ERKKERI ja STUDIO -hankkeiden kanssa yhteistyössä Pirkanmaalle räätälöityjen koulutusten avulla. Verkoston tiedotuskanavana toimivat kolme kertaa vuodessa ilmestynyt Opin Ovi -lehti, moodle -oppimisympäristö sekä valtakunnallinen www.opinovi.fi -sivusto. Verkostoyhteistyönä kehitetyistä ja toteutetuista hyvistä käytännöistä jäivät projektin päättymisen jälkeen toimintaan Pirkanmaan aikuisohjausstrategia 2011

- 2014, Opin Ovi -auto, ohjauksen ammattilaisten verkosto sekä Ammatinvaihto Keskustorilla, Aikuiskoulutuksen neuvontapiste ja KoulutusalaBuffet -tapahtumat. Toiminnan jatkuvuudesta ja strategisista linjauksista huolehtii Pirkanmaan ELY -keskuksen nimeämä alueellinen Ohjauksen yhteistyöryhmä ja sen perustamat erilliset työryhmät. Lisäksi projektissa ideoidun sähköisen asiantuntijaverkoston kehittäminen jatkuu AVOIN -hankkeen (ESR) toimesta.

Opin Ovi Pirkanmaa -projektin hallinnoinnista on vastannut Tampereen Aikuiskoulutuskeskus, projektipäällikkönä Maija Pekkanen ja projektityöntekijänä Pertti Nurmi. ESR -rahoituksen on projektille myöntänyt Kaakkois-Suomen ELY -keskus.

Tampereella 29.6.2012

Maija Pekkanen
Projektipäällikkö
Opin Ovi Pirkanmaa